

Miten luoda edellytyksiä nuorten työllistymiselle Kenian Kendu Bayssa?

Selvitys paikallisesta nuorten työllistymisen tilanteesta, mahdollisuuksista ja esteistä

Ekku Ristilä

Juho Pelttari

Opinnäytetyö
Lokakuu 2012
Liiketalous
Proakatemia

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma
Yrittäjyyden suuntautumisvaihtoehto, Proakatemia

EKKU RISTILÄ & JUHO PELTTARI:

Miten luoda edellytyksiä nuorten työllistymiselle Kenian Kendu bayssa?

Selvitys paikallisesta nuorten työllistymisen tilanteesta, mahdollisuuksista ja esteistä

Opinnäytetyö 78 sivua, joista liitteitä 17 sivua

Lokakuu 2012

Opinnäytetyö tehtiin ADRA (Adventist Development and Relief Agency) Finlandille, joka on avustus- ja kehitysyhteistyötä kotimaassa sekä kansainvälisesti tekevä järjestö. ADRA Finland säätiöitettiin vuonna 2010. Opinnäytetyö on selvitys Kenian Kendu Bayn nuorten työllisyystilanteesta sekä toimenpide-ehdotus ADRA Finlandille. Opinnäytetyö sai alkunsa, kun Ekku Ristilä ja Juho Pelttari olivat edustamansa Kooste 17 osuuskunnan toimesta suunnittelemassa uutta projektia yhteistyössä ADRA Finlandin kanssa.

Opinnäytetyön aiheeseen päädyttiin, kun Kooste 17 osuuskunnalla oli tavoitteena löytää yrityksen osaamiseen sopiva kansainvälinen yhteistyöprojekti ja ADRA Finlandin intressinä oli avata uusi osa-alue, missä tehdä kehitysyhteistyötä pitkäaikaisessa yhteistyökohteessaan Kendu Bayssa. Joulukuussa 2011 päätettiin uutta projektia suunniteltaessa perustaa tutkimusryhmä ADRA Finlandin ja Kooste 17 osuuskunnan jäsenistä.

Tutkimusryhmän tavoitteeksi muotoutui selvittää, mitä mahdollisuuksia ja esteitä Kenian Kendu Bayssa on nuorten työllisyyden suhteen. Selvityksellä haluttiin luoda raamit, joiden pohjalta yhteisprojekti voidaan suunnitella. Nuorten työllisyyden kehittämiseen aiheena päädyttiin jo alustavissa keskusteluissa, koska sen uskottiin olevan alue, jolla pitkäkestoisia tuloksia voitaisiin saada aikaan. Kendu Bayn kylän pormestarin, John O. Majin, huoli alueen nuorten korkeista työttömyyslukuista sekä tuki aloitettavalle projektille ja selvitykselle vahvasti päätöksen.

Uusi projekti ja uusi ympäristö aiheuttivat haasteita selvityksen tekemiselle. Vastaavaa Kendu Bayn alueella ei ollut aiemmin tehty ja Internetistä ei relevanttia taustatietoa juuri löytynyt. Huhtikuussa 2012 tutkimusryhmä päätti lähteä paikan päälle Kendu Bayhin hankkiakseen realistisemmän käsityksen ja syvemmän ymmärryksen alueen olosuhteista. Selvitys tehtiin pääasiassa laadullisin menetelmin haastatteleamalla organisaatioita, hallintoa, yrittäjiä ja asukkaita Kendu Bayssa. Selvityksen toteutustavan ja paikallisten tietojen oikeellisuuden takia opinnäytetyötä ei tule tarkastella tieteellisesti objektiivisena, vaan ennemminkin tekijöiden haastatteluihin perustavana sekä käytännön läheisenä.

Opinnäytteen lopputuloksena syntyi selvitys nuorten työllisyyteen vaikuttavista tekijöistä Kendu Bayssa sekä lyhyen ja pitkän aikavälin toimenpide-ehdotus ADRA Finlandille nuorten työllisyysprojektin käynnistämiseen.

Asiasanat: kehitysyhteistyö, yrittäjyyskasvatus, nuoret, Afrikka, Kenia

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Business administration
Proacademy

EKKU RISTILÄ & JUHO PELTTARI:

How to improve the youth employment situation in Kenya, Kendu Bay?
Research of local youth's situation, opportunities and obstacles

Bachelor's thesis 78 pages, appendices 17 pages
October 2012

This thesis was executed for ADRA (Adventist Development and Relief Agency) Finland, which is an internationally operating non-governmental organization. ADRA Finland was separated into its own foundation in 2010. This thesis investigates the youth employment situation in Kendu Bay, Kenya, and presents ADRA Finland with proposals for action.

The topic for this thesis arose when a shared interest was identified between ADRA Finland and Kooste 17 Cooperative, which is a company run by Juho Pelttari and Ekku Ristilä, the writers of this thesis. Kooste 17 Cooperative was seeking an international project to fit the company's competence, and ADRA Finland was interested in expanding their aid operations to a new field within its long-term development programme in Kendu Bay. In December 2011, the parties established a research group to work on a joint cooperation project.

The objective of the research group was to find opportunities and obstacles concerning the youth employment situation in Kendu Bay. The goal of the research was build a framework for planning further cooperation between Kooste 17 Cooperative and ADRA Finland. The topic of youth employment was believed to have long-term benefits and was therefore chosen. The concern of John O. Maji, the mayor of Kendu Bay, over the high youth unemployment rate in the area, as well as his support for the research project confirmed the decision.

Working on a new project in a new environment presented challenges for the research group. No similar project had been carried out in the area and the Internet did not provide relevant background information. In April 2012, the research group decided to travel to Kendu Bay to build a more realistic view and gain a deeper understanding of the local circumstances. The study was executed through qualitative methods: interviews with representatives of organizations, the government, entrepreneurs and local residents of Kendu Bay. Because of the research methods used, this thesis should not be viewed as objective scientific research, but rather as a practical study based on the interviews.

The tangible outcome of this thesis is an account of the factors affecting youth employment in Kendu Bay and a proposal for both short and long-term action to be taken by ADRA Finland to initiate a project to promote youth employment.

Key words: development aid, entrepreneurship education, youth, Africa, Kenya

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	NÄKÖKULMIA KEHITYSAVUN TOIMIVUUDESTA.....	10
2.1	Vierasperäisestä tuesta elävä Afrikka	10
2.2	Kehitysapu – hyvä vai huono asia?.....	10
2.2.1	Pienlainat kehitysavun työkaluna.....	12
3	TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	14
3.1	Sosiologinen näkökulma.....	14
3.1.1	Hyvinvointivaltio yhteiskunnallisena instituutiona.....	14
3.1.2	Yksilöt yhteiskunnan kehityksessä	15
3.1.3	Koulutus inhimillisenä pääomana	16
3.2	Yrittäjyyskasvatuksesta ammentaminen.....	17
3.2.1	Mitä yrittäjyyskasvatus on?.....	17
3.2.2	Yrittäjyyskasvatuksen lähtökohdat	18
3.2.3	Yrittäjyyspäätökseen vaikuttavat tekijät	18
3.2.4	Yrittäjyyteen kannustava oppimisympäristö.....	19
3.3	Yhteisten tavoitteiden asettaminen	19
3.3.1	Visio, missio ja arvot.....	20
3.3.2	Yhteisen vision rakentaminen	20
4	AFRIKKA	22
4.1	Afrikan tilanne maanosana	22
4.2	Afrikka yksilöinä – kulttuurin vaikutus menestykseen.....	23
4.2.1	Perheen vaikutus	23
4.2.2	Afrikkalainen aika.....	24
4.2.3	Sukupuoliroolit.....	25
4.3	Itä-Afrikan kaunis ja villi Kenia	26
4.3.1	Historia.....	26
4.3.2	Lippu	27
4.3.3	Väestö, kommunikaatioyhteydet ja koulutus	27
4.3.4	Liikenne ja yhteydet.....	28
4.3.5	Elinkeinoelämä.....	28
4.4	Matkamme kohde - Kendu Bayn kylä	29
5	TUTKIMUSMATKA (Kendu Bay, huhtikuu 2012).....	31
5.1	Tausta ja tavoitteet	31
5.2	Menetelmät tutkimusmatkalla.....	32
5.2.1	Haastatellut tahot.....	33
6	TULOKSET	35

6.1	Työllisyystilanne.....	35
6.2	Elinkeinoelämän rakenne Kendu Bayssa.....	36
6.2.1	Perusteollisuus.....	36
6.2.2	Kaupankäynti	37
6.2.3	Palvelut, kuljetus, kuntasektori	39
6.2.4	Maatalous	41
6.3	Työllisyysohjelmat ja valtionjohdon toimet	43
7	TOIMENPIDE-EHDOTUS PROJEKTIN KÄYNNISTÄMISEEN	47
7.1	Lyhyen aikavälin toimenpide-ehdotukset	47
7.1.1	Käynnistämisvaiheen rajaaminen.....	47
7.1.2	Työllisyysprojektin avajaiset marraskuussa 2012.....	48
7.1.3	Pienlainat työkaluna nuorten aktivoimisessa	50
7.2	Pitkän aikavälin tavoitteena Kendu Bayn kauppakamari	51
7.2.1	Päätehtävät ja toiminta	52
7.2.2	Ansaintalogiikka	53
8	POHDINTA.....	54
	LÄHTEET	57
	LIITTEET	61
	Liite 1. Kenia lukuina	61
	Liite 2. Tutkimusmatkan työpäiväkirja, Kendu Bay, huhtikuu 2012.....	62
	Liite 3. Avajaisseminaarin ohjelma ja aikataulut, Kendu Bay, marraskuu 2012	77

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön tausta

Teimme opinnäytetyömme ADRA (Adventist Development and Relief Agency) Finlandille, joka säätiöitettiin Suomen Adventtikirkon alaisuudesta 2010. ADRA Finland on useita eri kehitysyhteistyöhankkeita eri puolella maailmaa tehnyt järjestö. Yli kolmenkymmenen ulkomaantoimintavuoden aikana ADRA Finlandin työn painopiste on ollut Afrikassa ja Aasiassa. Yksi ADRA Finlandin kohdemaista on ollut Kenia, missä yhteistyötä on tehty muun muassa suun terveydenhoidon, vammaisten lasten ja vesilähteiden suojelun parissa.

ADRA Finland on panostanut resurssejaan kehitysyhteistyössä vahvasti Keniaan, mistä kertoo se, että vuonna 2010 säätiön ulkomaantyön ja katastrofiavun hyödynsaajien piiriin kuului noin 49 000 ihmistä, joista 28 000 oli Keniassa. Uusimpana suunnitelmissa oleva nuorten työllisyyteen liittyvä projekti syventää yhteistyötä Keniaan ja erityisesti Kendu Bayn alueeseen merkittävästi. Suunnitelmiin uudesta projektista päädyttiin yhteistyössä edustamamme Kooste 17 osuuskunnan kanssa loppusyksystä 2011.

Olimme mukana perustamassa Kooste 17 osuuskuntaa syksyllä 2009 osana Tampereen ammattikorkeakoulun liiketalouden yrittäjyysopintojamme. Kooste 17 osuuskunta on seitsemäntoista jäsenen muodostama monialainen yritys, jonka ydinosamista ovat yrittäjyyskasvatus, tapahtuman järjestäminen sekä erilaiset markkinointipuolen ratkaisut. Päädyimme yhteistyöhön ADRA Finlandin kanssa, koska tavoitteenamme oli haastaa itseämme yrityksen osaamiseen sopivalla kansainvälisellä yhteistyöprojektilla, ja ADRA Finlandin intressinä oli laajentaa sekä syventää yhteistyötään pitkäaikaisessa kehitysapukohteessaan Kenian Kendu Bayssa.

Näkökulmana nuoret

Päädyimme alustaviin neuvotteluihin yhteistyöstä juuri ADRA Finlandin kanssa monen mutkan kautta. Yhteistä alusta asti oli kuitenkin se, että tahdoimme käynnistää jotain uutta sekä löytää keinon, jolla tuoda oma panoksemme kenialaisten auttamiseksi.

Ideoimme ja keskustelimme erilaisista vaihtoehdoista, mutta pian keskusteluissa nousivat vahvimmin esiin yrittäjyyskasvatus, nuoret ja liiketoimintakonsultointi.

Yhteisten palaveriemme aikana kuulimme ADRA Finlandin yhteyshenkilöiltä, että työttömyys on suuri ongelma Kendu Bayn kylässä. Etenkin nuorten parissa korkea työttömyysprosentti on ongelma, joka tuo mukanaan helposti myös muita ongelmia. Kun työpaikkoja on rajoitetusti, mutta nuoria valmistuu lukioista ja yliopistoista kasvavissa määrin, on sosiaalisilla ja jopa terveydellisillä ongelmilla tapana kasvaa. Nuorille olisi siis pystyttävä tarjoamaan mielekästä tekemistä ja vaihtoehtoisia tapoja työntekoon.

Alustavien yhteistyökeskustelumme aikana ADRA Finlandista oltiin yhteydessä myös Kendu Bayn kunnanvaltuuston puheenjohtajaan, pormestari John O. Majiin. Majilta tiedusteltiin mielipiteitä ja ideoita uudelle projektille, joka keskittyisi nuorten työllisyyden edistämiseen Kendu Bayssa. Pormestari Maji ilmaisi huolensa nuorten korkeista työttömyyslukuista ja antoi hyväksyntänsä nuorten työllistämismahdollisuuksien tutkimiselle. Hurjien työttömyyslukujen, yhteisten palaverien sekä Kendu Bayn pormestarin kanssa käydyn keskustelun jälkeen teimme päätöksen rajata projektimme koskemaan nuoria ja nuorten työttömyyttä.

Opinnäytetyön tavoite ja toimeksianto

Joulukuussa 2011 päätimme yhdessä ADRA Finlandin kanssa perustaa tutkimusryhmän suunnitteilla olevaa projektiamme varten. Jo varhaisessa vaiheessa neuvotteluita totesimme, että projektin osapuolten tietämys ja tuntemus Kendu Bayn alueen nuorten tilanteesta ei ole riittävällä tasolla. Halusimme luoda mahdollisimman realistisen ja kokonaisvaltaisen käsityksen aihealueesta, jotta uusi ja haastava projekti saataisiin käynnistettyä onnistuneesti. Muotoilimme tutkimusryhmän tehtäväksi selvittää Kenian Kendu Bayn nuorten työttömyystilannetta ja luoda näin pohjaa tuleville toimille.

Tammikuussa 2012 pidetyissä neuvotteluissa ADRA Finland teki aloitettavan projektin kannalta tärkeitä päätöksiä. Tutkimusryhmän jäseniksi valittiin Kooste 17 osuuskunnan edustajiksi Ekku Ristilä ja Juho Pelttari, sekä ADRA Finlandin edustajaksi hallituksen jäsen Peter Segersven. Lisäksi sovimme ADRA Finlandin kanssa opinnäytetyön tekemisestä projektille.

Opinnäytetyömme toimeksiantona oli selvittää Kenian Kendu Bayn alueen elinkeinoelämän olosuhteita nuorten työllisyyden näkökulmasta sekä luoda selvityksen pohjalta ADRA Finlandille toimenpide-ehdotus projektin käynnistämiseen. Asetimme tavoitteeksemme selvittää mitä haasteita, mahdollisuuksia ja rakenteita Kendu Bayssa on erityisesti nuorten suhteen. Lisäksi tuli pohtia, miten työllistymistä ja yrittäjyyttä voidaan nuorten keskuudessa edistää paikallisesti sekä luoda näiden kysymysten pohjalta lyhyen ja pitkän aikavälin toimintaehdotus ADRA Finlandille. Toimenpide-ehdotus rajattiin keskittymään pääasiassa lyhyen aikavälin ratkaisuihin.

Menetelmät, teoria ja rakenne

Projekti opinnäytetöineen on kokonaisuutena sekä meille että ADRA Finlandille uusi päänavaus kehitysyhteistyön alueella, joten päätimme lähteä purkamaan toimeksiantoa hyvin käytännön läheisellä tavalla. Opinnäytetyössä hyödynnämme teoriapohjana muun muassa kehitysavun, sosiologian, yrittäjyyskasvatuksen sekä yhteisen vision rakentamisen keskeisiä periaatteita, mutta soveltaen niitä hyvin käytännön läheisesti ja yksilöihin keskittyen.

Sovellettavuuden ja käytännön läheisyyden pidimme mielessämme myös selvittäessämme nuorten työllisyystilannetta Kendu Bayssa. Lähdimme tekemään selvitystä paikan päälle Kenian Kendu Bayhin 8.-13. huhtikuuta 2012, jotta realistinen käsitys ja ymmärrys onnistuttaisiin projektin tueksi hankkimaan. Tutkimusryhmämme halusi luoda kontakteja paikallisiin tahoihin sekä todella yritimme ymmärtää paikallista kulttuuria ja toimintatapoja sekä toisaalta taas niiden asettamia reunaehtoja projektille. Tutkimusmatkallamme haastattelimme laadullisin menetelmin Kendu Bayn alueen organisaatioita, hallintoa, yrittäjiä, työryhmiä sekä asukkaita. Suurena apuna meille olivat ADRA Finlandin valmiit kontaktit Kendu Bayssa, joiden avulla onnistuimme suunnittelemaan tehokkaan viikko-ohjelman tutkimusmatkallemme.

Opinnäytetyössä erittelemme Kendu Bayssa vietetyn tutkimusmatkamme tuloksia ja peilaamme niitä suhteessa teoriaan ja kokemuksiimme. Edellä esitettyjen pohjalta olemme johtaneet lyhyen ja pitkän aikavälin ratkaisumme, joilla pyrimme antamaan vastauksia toimeksiannon asettamiin kysymyksiin. Kokonaisuutena opinnäytetyömme rakentuu teoretiedosta, Afrikkaa ja Keniaa hahmottavista taustatiedoista, Kendu Bayssa

tehdystä selvityksestä tuloksineen sekä lyhyen ja pitkän aikavälin toimenpide-
ehdotuksesta projektiin.

2 NÄKÖKULMIA KEHITYSAVUN TOIMIVUUDESTA

”Kehitysyhteistyö yksin ei Afrikkaa voi pelastaa, se on aivan varmaa. Hyvin suunnattuna se voi kuitenkin auttaa kaikkein vaikeimmassa asemassa olevia ja lisätä ihmisten kykyä ottaa vastuuta omasta elämästään.” (Haavisto 2010, 54.) Seuraavaksi tarkastelemme kehitysavun toimivuutta eri näkökulmista.

2.1 Vierasperäisestä tuesta elävä Afrikka

Maailman suurin kehitysavun saaja on Afrikka (Haavisto 2010, 49). Myös Suomi osallistuu kehitysapuun sitouduttuaan Eurooppa-neuvoston päätökseen kehitysrahoituksen suuruudesta. Vuonna 2005 tehdyn päätöksen mukaan jäsenmaiden määrärahojen osuuden tulee olla 0,7 % maan bruttokansantulosta vuoteen 2015 mennessä. Vuonna 2012 Suomen määrärahojen suuruus on 0,56 % maan bruttokansantulosta, josta varsinaisen kehitysyhteistyöhön piiriin kuuluu 879,4 miljoonaa euroa. (Kehitysyhteistyön määrärahat ja niiden käyttö 2012.) Afrikassa Suomen kehitysyhteistyön pitkäaikaisia yhteistyömaita ovat Kenia, Etiopia, Mosambik, Sambia sekä Tansania (Yhteistyömaat ja -alueet 2012).

Kehitysavun lisäksi kotimaastaan muuttaneiden siirtolaisten lähettämä rahallinen tuki on merkittävää. Maailmanpankin mukaan esimerkiksi Kenian bruttokansantuotteesta 5,4 % osuus koostui vuonna 2010 siirtolaisten lähettämästä rahavirrasta. (The World Bank 2012.)

2.2 Kehitysapu – hyvä vai huono asia?

Kehitysavun toimivuus on aiheuttanut paljon keskustelua niin avunantaja- kuin avunsaajamaissakin. Sambialaisen ekonomistin Moyon (2009) mukaan kehitysapu luo haitallisen kierteen, joka lisää korruptoituneisuutta valtionhallinnossa. Vierasperäinen vapaasti käytettävä raha korruptoituneiden hallitusten käytössä aiheuttaa epäselvyyksiä lain, läpinäkyvien siviili-instituutioiden perustamisen ja siviilivapauksien suhteen. Edellä esitetyt yhdessä taas vähentävät kotimaisten tai ulkomaisten investointien houkuttelevuutta ja vaikuttavat negatiivisesti talouden kasvuun. Tämä johtaa pienempään määrään työpaikkoja sekä kasvavaan köyhyyteen. Kasvavan köyhyyden torjumiseksi avunantajat

lisäävät kehitysavun määrärahoja ja edesauttavat haitallisen kierteen syntymistä. (Moyo 2009, 49.)

Moyo havainnollistaa esimerkillä kehitysavun haittavaikutuksia ja lyhytjänteisyyttä. Moyo kirjoittaa mikro-makro –paradoksista, jota tarkastellaan hyttysverkkoja tekevän yrityksen näkökulmasta. Kuvitellaan, että Afrikassa on täydellä kapasiteetillaan 500 hyttysverkkoa viikossa valmistava yritys, joka työllistää 10 ihmistä. Jokaisella näistä 10 ihmisestä on usealle Afrikan maalle ominaisesti 15 sukulaista tai omaista, joita he tukevat rahallisesti. Samanaikaisesti Hollywoodin elokuvatähti kampanjoi toisaalla kerätäkseen miljoona dollaria, jotta 100 000 hyttysverkkoa voidaan toimittaa hyttysten koettelemalle alueelle. Hyttysverkot tilataan, toimitetaan ja ”hyvä” työ on tehty. (Moyo 2009, 44.)

100 000 hyttysverkkoa aiheuttaa alueella vierasperäisten hyttysverkkojen tulvan ja afrikkalainen hyttysverkkoja valmistava yritys menettää nopeasti markkinansa kysynnän lopahtaessa. Samalla yrityksen 10 työntekijää jäävät työttömiksi ja 150 heidän rahallisen tuen piirissä olevaa omaistaan menettävät avun. Maahantuotujen hyttysverkkojen käyttöikä on noin viisi vuotta, jonka jälkeen ne ovat käyttökelvottomia. Alun perin hyvää tarkoittaneet 100 000 hyttysverkkoa kehitysapuna ovat lopulta saattaneet tahattomasti heikentää edes heikkoa mahdollisuutta kestäväen kehitykseen. Edellä esitettyä ilmiötä Moyo kuvaa mikro-makro –paradoksiksi, joka aiheuttaa lyhytkestoista hyötyä ja riippuvuutta avunsaajamaahan. Lyhytkestoisten tulosten sijaan kehitysapua tulisi aina arvioida sen myötävaikutuksesta pitkäaikaiseen kestäväen kehitykseen ja kasvuun. (Moyo 2009, 44–45.)

Toinen sambialainen ekonomisti Mukanga (2009) kyseenalaistaa Moyon väitteitä ja teesejä artikkelissaan Killing aid – vapaasti suomennettuna ”tappava kehitysapu”. Mukangan mukaan Moyo perustelee väitteensä yksipuoleisesti turvautuen ainoastaan kehitysapua kritisoivasta näkökulmasta käsittelevään tietoon. Sen sijaan kehitysavun muodot tulisi eritellä, eikä käsitellä kaikkea kehitysavun alaisuudessa olevaa tukea yhtenä homogeenisenä massana. Mukangan mielestä muun muassa hätäkehitysapua ei tulisi rinnastaa kaikkeen annettuun kehitysapuun, sillä sitä käytetään humanitäärisiin tarkoituksiin, viime vuosina esimerkiksi Darfuriin tai Aasian tsunamialueelle. Kehitysavusta voidaan siis löytää hyviä, huonoja sekä lisää tutkimusta vaativia muotoja. Yhteenvedona Mukanga toteaa, että kehitysapu on tärkeää, mutta todellinen haaste on pohtia, kuinka

tehdä siitä älykkäämpää, kehittyneempää sekä mahdollisimman hyödyllistä köyhille. (Mukanga, C. 2009.)

2.2.1 Pienlainat kehitysavun työkaluna

Laajemmat kokemukset ovat osoittaneet, että pienlainat ovat pääosin käyttökelpoinen työkalu köyhyyden vähentämisessä. Lainan saaneiden tulot ovat esimerkiksi Boliviassa, Indonesiassa ja Bangladeshissa nousseet selvästi köyhyysrajan yläpuolelle. Pienlainoilla tarkoitetaan yleensä alle parinsadan euron lainoja, jotka ovat suunnattu pääasiassa kehitysmaiden köyhille ja pienituloisille kansalaisille. (Junttila, 2006.)

YK julisti vuoden 2005 viralliseksi pienlainojen vuodeksi. Samalla virallistettiin pienlainat nälän ja köyhyyden puolittamisen työkaluksi. Kyseinen kampanja on käynnissä edelleen. (Junttila, 2006.)

Pienlainojen keksijä, Nobel-palkittu Muhammad Yunus, toimii pienlainoja tarjoavan Grameen pankin pääjohtajana. Pankin idea on tarjota pienlainoja pääasiassa vähävaraisille ja luottokelvottomille maalaisnaisille. Etusijalla ovat varattomat naiset, sillä he ovat tunnollisimpia takaisinmaksajia ja rahankäsittelijöitä. “Mikroluotto auttaa pennintöntä ostamaan haaveilemansa lehmän, jotta hän voi myydä maitoa, maksaa sillä lainansa takaisin ja ostaa aikanaan toisen lehmän.” (Yunus, 2004, Pesosen, 2004 mukaan.) Luotto on Yunuksen mukaan kaikille kuuluva ihmisoikeus. “Jatkuva ilmaisapu vain luo riippuvuutta, tappaa aloitekyvyn ja auttaa köyhyyttä jatkumaan.” (Yunus, 2004, Pesosen, 2004 mukaan)

Grameen pankin myöntämille lainoille ei vaadita vakuuksia, eikä lainanhakijoiden luottotietoja tarkisteta. Maksuvaikeuksiin joutuvalle asiakkaalle annetaan lisää maksuaikaa, eikä velan kokonaiskorko koskaan ylitä alkuperäistä lainasummaa. Pankki ei tee perintä- tai rangaistustoimia, mikäli laina jää maksamatta. Siitä huolimatta Grameen pankin myöntämistä lainoista on maksettu takaisin 99 prosenttia ja kahdella kolmasosalla pankin konttoreista on enemmän säästöjä kuin ne ovat antaneet luottoja. Vastaavia toimintamalleja hyödynnetään jo yli sadassa maassa ympäri maailmaa. (Yunus, 2004, Pesosen, 2004 mukaan.)

Pienrahoitus on saanut myös kritiikkiä osakseen. Osaa pienrahoituslaitoksia ylläpitäviä järjestöistä on moitittu voitontavoittelusta sekä liian korkeista koroista. Lisäksi on

kritisoitu sitä, että lainat menevät jo ennestään maksukykyisille, eivätkä ne ole kaikkein köyhimpien saatavilla. (Junttila, 2006.)

Time-lehden haastattelema ja pienlainoja kriittisesti käsittelevä *Due Diligence* –kirjan kirjoittaja David Roodman kertoo, että esimerkiksi Bangladeshissa lainansaajia oli ajautunut vakaviin taloudellisiin ongelmiin. Lainoja jaetaan usein naisryhmille, joissa yhden ryhmäläisen joutuessa vaikeuksiin ovat muut ryhmän jäsenet vastuussa maksamaan hänen osuutensa lainasta. Syntyy ryhmäpaine ja vaikeuksiin joutumisen pelko. Pahimmasa tapauksessa tämä ajaa naiset lainaamaan rahaa yhtä köyhiltä sukulaisiltaan tai lupamaan täysin omista perustarpeistaan, jotta he voisivat maksaa lainansa takaisin pienrahoituspankeille. Maksuvaikeuksiin joutuneista naisista on tullut entistä köyhempiä, ja he ovat menettäneet käytännössä kaiken omaisuutensa. (Roodman, 2012, Waltin, 2012 mukaan.) Tällaiset tapaukset saattavat osaltaan selittää lainojen takaisinmaksuprosenttien hämmästyttävän korkeaa tasoa.

Junttila (2006) toteaa, että pienlainatoiminta ei ole yksin ratkaisu köyhyyden parantamiseksi. Se ei korvaa kehitysyhteistyötä, eikä se toimi samoin ehdoin kaikkialla. “Pysyviä tuloksia saadaan parhaiten, kun lainoihin liitetään mukaan kehitysprojekteja, kuten koulutusta ja terveystietoa sekä rohkaistaan köyhimpien yhteiskunnallista osallistumista.” (Junttila, 2006.)

3 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

Rajasimme teoreettiset lähtökohdat opinnäytetyöhömme projektimme keskiössä olevien nuorten, työttömyyden vähentämisen ja Kendu Bayn pohjalta. Halusimme keskittyä erityisesti yksilöihin ja tarkastella kehitysmahdollisuuksia yksilöiden kautta. Tavoitteenamme oli lähestyä annettua haastetta käytännönläheisesti, huomioida eri näkökulmia sekä keskittyä olennaiseen. Seuraavaksi erittelemme opinnäytetyömme lähtökohtia sosiologian, yrittäjyyskasvatuksen sekä tavoitteiden asettamisen kannalta.

3.1 Sosiologinen näkökulma

Sosiologia on Allardt ja Littusen (1958) määritelmän mukaan tieteenlaji, joka pohtii yksilön ja yhteisön välisiä suhteita. Sosiologiaksi nähdään sellainen tutkimustyö, jossa pelkkä teoreettinen pohdiskelu ei riitä, vaan jossa spekuloinnin ja teorian paikkansapitävyyttä koetellaan systemaattisten havaintojen avulla. Tällöin sosiologia nähdään ennen kaikkea empiirisenä eli havaintoihin perustuvana tieteenä. Sosiologialla on kolme tehtävää, joista ensimmäinen on yhteiskunnallisten ilmiöiden kuvaaminen, selittäminen ja ymmärtäminen. Toinen tehtävä on yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisuun ja yhteissuunnitteluun tähtäävä tutkimustyö. Kolmas sosiologian tehtävistä on yhteiskuntakriittisyys eli yhteiskunnan epäkohtien ja vakiintuneiden käytäntöjen kriittinen tarkastelu. (Toivonen 2004, 13–14, 19–20.)

3.1.1 Hyvinvointivaltio yhteiskunnallisena instituutiona

Hyvinvointivaltio luetaan kuuluvaksi sosiaalipolitiikkaan tai laajemmin hyvinvointipolitiikkaan eli niihin julkisiin ratkaisuihin, jotka tähtäävät yksilöiden tukemiseen ja heidän elintason sekä hyvinvoinnin kohentamiseen. Erityisesti yhteiskuntaluokkien elintasoerojen ja köyhyyden vähentämistä on pidetty yhtenä hyvinvointivaltioiden tärkeimmistä tehtävistä. Hyvinvointivaltiossa tällaiset ratkaisut perustuvat lainsäädäntöön, joilla määritellään poliittisten ratkaisujen piiriin kuuluvat osa-alueet. Sosiaalilainsäädännöllä määritellään myös ne ehdot, joilla kansalaisille myönnetään sosiaalipoliittisia etuuksia, kuten esimerkiksi työttömyysturva tai eläke. (Härkönen 2004, 159, 173.)

”Vaikka hyvinvointivaltioita ei voi olla olemassa ilman sosiaalilainsäädäntöön perustuvaa sosiaalipolitiikkaa, sen olemassaolo ei vielä tee valtiosta hyvinvointivaltiota.” (Här-

könen 2004, 159.) Sosiaalipolitiikkaa on toteutettu monissa valtioissa, vaikka niitä ei ole varsinaisesti pidetty hyvinvointivaltioina (Härkönen 2004, 159). Marshallin (1950) mukaan hyvinvointivaltiossa kansalaisten oikeuksiin kuuluvat kansalais- ja poliittisten oikeuksien lisäksi sosiaaliset oikeudet, jotka takaavat oikeuden taloudelliseen turvaan ja elintasoon. Julkisen vallan tehtäviin kuuluu lisäksi myös omaisuuden suojan ja mielipiteen vapauden turvaaminen. (Härkönen 2004, 159–160.)

Halusimme nostaa hyvinvointivaltion määritelmän esille, jotta voimme myöhemmin pureutua tarkemmin seikkoihin, jotka vaikuttavat yksilön menestykseen myös Kenian Kendu Bayssa. Hyvinvointivaltion määritelmän perusteella voi jo tässä vaiheessa todeta, että kehitysmaiden yksilöt tarvitsevat kehittyäkseen myös kunnan lainsäädäntöä ja julkisen vallan sekä yhteiskunnan tukea.

3.1.2 Yksilöt yhteiskunnan kehityksessä

Opinnäytetyömme toimeksiannon perusteella rajasimme sosiologisen yksilön ja yhteiskunnan välisten suhteiden tarkastelun enemmän yksilön näkökulmaan ja erityisesti siihen, mitä osaa yksilöt näyttelevät kehittyvässä yhteiskunnassa ja miten heidän omaa kehittymistään voidaan tukea. Kyntäjä (2004) on tarkastellut sosiologian oppi-isä Durkheimin teoriaa maatalousyhteiskuntien kehityksestä sekä yksilöiden erilaisuuden ja vapauden tärkeyttä (Kyntäjä 2004, 35).

Entisissä maatalousyhteiskunnissa ihmiset elivät kylissä ja kaupungeissa, joiden välillä oli hyvin vähän yhteyksiä ja vaihtoa. Nämä yhteiskunnat mahdollistivat pitkälle menevän omavaraisuuden, sillä kaikki tekivät lähes samanlaista työtä. Työnjaon lisääntyessä yksi osa väestä jäi viljelemään maata, toiset takomaan työkaluja, kolmannet tekemään saappaita, neljännet leipomaan leipiä ja niin edelleen. Kukaan ei enää tullut toimeen ainoastaan oman työnsä tuloksilla, vaan ihmiset olivat riippuvaisia toisistaan. Kehityksen edetessä syntyi kysyntää yksilöiden yhteyksille ja vaihdolle, heidän erilaisille kyvyilleen ja taidoilleen. ”Yhdenmukaisuutta vaativasta mekaanisesta solidaarisuudesta siirrytään yksilöllisyyttä palkitsevaan orgaaniseen solidaarisuuteen. Yksilöllisyydestä tulee kehitystä eteenpäin vievä positiivinen voima.” (Durkheim 1964, 226–229, 376–378, Kyntäjän 2004, 35 mukaan.)

Moderni yhteiskunta tukee erilaisuutta ja palkitsee yksilöllisyyttä, mutta myös vaatii yksilöiltä erilaisia kykyjä ja taitoja. Tällaisessa yhteiskunnassa yksilöt jäävät entistä enemmän itsensä ja omien päätöstensä varaan. Modernin yhteiskunnan mukanaan tuoma orgaaninen solidaarisuus kietoo yksilöiden elämän myös yhteiskunnan ongelmiin ja tekee näistä ongelmista yksilöiden henkilökohtaisia riskejä. Ihmiset ovat vapaampia – mutta myös entistä pakotetumpia – luomaan itse omaa elämäänsä. (Kyntäjä 2004, 35, 47.)

Seuraavaksi tarkastelemme miten yleisen koulutuksen näkökulmasta voidaan tukea yksilöiden kehitystä ja valmiutta hallita omaa orgaanisen solidaarisuuden tuomaa vapaampaa elämää sekä yleisesti koulutuksen asemaa kehittyvässä yhteiskunnassa.

3.1.3 Koulutus inhimillisenä pääomana

”Väestön koulutustason kohottamisen sanotaan yleensä edistävän niin yksilöiden, yritysten kuin koko kansakunnankin hyvinvointia. Sivistyneet, itsestään huolehtivat ja aktiiviset kansalaiset luovat pohjan kansakunnan kilpailukyvyille.” (Naumanen 1990.) Aiemmin koulutus saatettiin nähdä varojen vievänä kulutuksena, mutta varsinkin 1960-luvulta lähtien se on nähty investointina, tuottavuuden ja taloudellisen kasvun tekijänä. Kyseinen ajattelutapa perustuu uusklassiseen taloustieteeseen, ja sen on kirjannut Gary S. Becker vuonna 1964 ilmestyneessä kirjassaan *Human Capital*. Inhimillisen pääoman teorian pääajatus on, että kouluttamalla yksilöt kasvattavat oman työnsä tuottavuutta ja sen myötä ansioitaan sekä varallisuuttaan. Väestön koulutustasoa kohottamalla myös hallitukset lisäävät kansakuntiansa tuottavuutta ja taloudellista kasvua. (Naumanen 2004, 149.)

Koulutusta yksilötasolla tarkasteltaessa Brown ja Scase (1994) kuitenkin muistuttavat, että ”pelkkä koulutus ei vielä takaa parempia työ- tai uramahdollisuuksia, mutta se minimoi todennäköisyyttä jäädä työttömäksi tai vajota sosiaalisella asteikolla.” (Naumanen 2004, 156.) Koulutus nähdään voimavarana, joka tuottaa tietoja, taitoja sekä valmiuksia, joiden varassa yksilö hallitsee paremmin useita asioita elämässään: hän tietää esimerkiksi mistä ja miten hän voi hakea apua ongelmatilanteessa. ”Siten koulutus on resurssi, joka vahvistaa yksilön omia potentiaalisia mahdollisuuksia.” (Kivistö & Vaehra 1981, 155–156, Naumanen 2004, 156 mukaan.) Koulutuksen ja työn suhde on varsin moniulotteinen, sillä työtehtävät ja työolot eivät missään muutu itsestään, vaan muutos

niin työelämän kuin yhteiskunnankin tasolla on koulutettujen ihmisten käsissä (Naumanen 2004, 156).

3.2 Yrittäjyyskasvatuksesta ammentaminen

Edellä esitettyjen tietojen perusteella yksilöitä kouluttamalla on siis mahdollista kehittää yhteiskuntaa. Rajataksemme kuitenkin koulutuksen laajaa aihekokonaisuutta, keskitymme opinnäytetyössä tarkastelemaan koulutusta erityisesti yrittäjyyskasvatuksen näkökulmasta. Jo projektia suunniteltaessa arvioimme, että yrittäjyyskasvatuksen periaatteita tulisi projektissa ainakin osittain soveltamaan. Seuraavassa erittelemme joitain yrittäjyyteen ja yrittäjyyskasvatukseen liittyviä keskeisiä periaatteita, joiden uskomme olevan projektin kannalta olennaisia.

3.2.1 Mitä yrittäjyyskasvatus on?

Etenkin Suomessa ja länsimaissa ”yrittäjyyskasvatus” käsitteenä on ollut trendi pitkään, sitä on tutkittu, siitä on puhuttu ja siitä on kirjoitettu paljon. Yrittäjyyskasvatukseen on varmasti lukemattomia näkökulmia jo pelkästään suomenkielisessä alan kirjallisuudessa, mutta seuraavaksi tarkastelemme aiheita mielestämme toimivalla ja käytännönläheisellä tavalla.

Laajasti suomalaisessa yrittäjyyskasvatuskirjallisuudessa lähteenä käytetyt Koironen ja Peltonen (1995) määrittelevät yrittäjyyskasvatuksen kolmen osatekijän kautta, jotka ovat yrittäjyys, kasvatus ja opettaminen. Yrittäjyyttä kuvataan ajattelu-, toiminta- sekä suhtautumistapana ja sille ominaista on omavastuinen tavoitteiden kautta itsensä johtaminen. Lisäksi yrittäjyyden sukulaiskäsitteitä ovat muun muassa aloitekyky, määrätietoisuus, työhalu, vastuun kantaminen, luovuus ja aktiivisuus. Opettamista sen sijaan luonnehditaan oppimisen esteiden poistamiseksi, mahdollisuuksien luomiseksi ja innostamiseksi. Opettamisessa siirretään vastuuta oppimisesta oppilaalle rohkaisemalla etsimään, kyselemään ja kyseenalaistamaan. Kasvatuksella taas tarkoitetaan eettistä toimintaa, jonka tavoitteena on yksilön ja yhteiskunnan kehittäminen. Edellä esitetty on kiteytävästi määritelty prosessiksi, jonka tavoitteena on valmentaa oppilaita tulevaan kehitykseen sekä omaksumaan elinkeinoelämän ja kulttuurin perinteitä. (Koironen & Peltonen 1995, 9–13, 26.)

3.2.2 Yrittäjyyskasvatuksen lähtökohdat

Yrittäjyyskasvatusta määriteltäessä on syytä tarkastella myös sen lähtökohtia. Yrittäjyyskasvatusta ei tulisi pitää liian kapeakatseisesti koulutustoimintana, jolla tavoitellaan pelkästään uusien yritysten perustamista. Se ei myöskään ole pelkkää elinkeinoelämän sponsorointia koulutyölle tai oppilaitosten johtamista liikeyritysmäisesti. Yrittäjyyskasvatus on enemmänkin itsenäiseen ja kyseenalaistavaan ajattelu-, suhtautumis- sekä toimintatapaan ohjaavaa. (Koiranen & Peltonen 1995, 10–11; Utriainen 2003, 16–17.) Koivavasti voidaan siis todeta, että yrittäjyyskasvatus ei ole yksiselitteistä eksaktia tiedettä ja se ei tarjoa yksittäisiä faktoja tai ehdottomia totuuksia.

Yrittäjyyskasvatukseen liittyvässä kirjallisuudessa yrittäjyys usein jaotellaan sisäiseen ja ulkoiseen yrittäjyyteen. Ulkoisesta yrittäjyydestä saatetaan käyttää synonyyminä myös omistajayrittäjyyttä. Kansikas (2007) määrittelee sisäisen yrittäjyyden yrittäjämäisten ominaisuuksien ja luonteenpiirteiden kuten luovan ajattelun, aloitekykyisyyden ja asialle omistautumisen kautta. Sisäinen yrittäjä on siis toisen alaisuudessa toimiva edellä mainittuja ominaisuuksia ja luonteenpiirteitä omaava henkilö. Osoitavasti voidaankin todeta: ”Yritteliäs voi olla muutenkin kuin pelkästään yrityksen omistajana.” (Kansikas 2007, 61.) Vastapainoksi ulkoisella yrittäjyydellä taas viitataan perinteisempään käsitykseen yrittäjyydestä eli yritystoiminnan perustamiseen, harjoittamiseen ja omistamiseen. (Kansikas 2007, 61-62, 144–145.)

3.2.3 Yrittäjyyspäätökseen vaikuttavat tekijät

Yrittäjyystutkimuksessa on havaittu tiettyjen tekijöiden vaikuttavan yrittäjyyspäätöksiin niin myönteisesti kuin negatiivisestikin. Huuskonen (1992) erittelee yrittäjyyspäätökseen vaikuttavia tekijöitä jakaen ne kolmeen osa-alueeseen. Ensimmäisen osa-alueen muodostavat taustatekijät, joihin kuuluvat työ- ja yrittäjäkokemus, perhetausta sekä roolimallit. Toisen osa-alueen muodostavat yksilön ominaisuudet kuten persoonallisuus, elämänhallinta, riskinotto-kyky, suoriutumistarve, itsenäisyyden ja vallan arvostus sekä arvot ja asenteet. Kolmantena osa-alueena ovat tilannetekijät, jotka muodostuvat työtilanteesta, sosiaalisesta marginaalisuudesta, yksittäisistä tapahtumista ja ympäristön yrittäjämyynteisyydestä. Kyseisellä kolmimallilla kuvataan tekijöitä, joiden pohjalta henkilö arvioi toimintavaihtoehtojaan ja sen seurauksena tekee päätöksen yrittäjäksi ryhtymisestä. (Huuskonen 1992, 147, Kautosen 2007, 25 mukaan.)

3.2.4 Yrittäjyyteen kannustava oppimisympäristö

Koironen ja Peltonen (1995) tarkastelevat koulujen oppimisympäristöjä yrittäjyyttä aktivoivasta sekä passivoivasta näkökulmasta. Yrittäjyyttä aktivoivalle oppimisympäristölle ja oppimiselle on tiettyjä ominaisia piirteitä, joita voidaan tukea esimerkiksi yritysten kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Ominaisia piirteitä ovat muun muassa vuorovaikutteinen oppiminen, oppilaan vastuu oppimisesta, palaute eri tahoilta, virheiden ja epävarmuuden sietäminen, keskustelut ja vuorovaikutus, paine välittömien tavoitteiden saavuttamisesta sekä vapaamuotoinen ja joustava oppiminen. (Koironen & Peltonen 1995, 54–59.)

Yrityksmaailman kanssa tehtävällä yhteistyöllä pyritään ohjaamaan oppilaita yrittäjämäisten taitojen sekä työskentelytavan oppimiseen. Yhteinen toiminta voi olla hyvinkin monimuotoista, mutta olennaista on, että sen laatu sekä vaatimukset suhteutetaan oppilaiden osaamistasoon ja vaatimustaso nousee osaamisen kasvaessa. Eri yhteistyömuotoja ovat esimerkiksi yritysten kanssa tehtävät yhteisprojektit, yritysvierailut, työharjoittelujaksot sekä yrittäjien vierailut kouluihin. Monipuolisen kouluttamisen tavoitteena on opettaa eri taitoja, esimerkiksi yhteisprojektit kehittävät yhteistyö- ja verkostoitumisosaaamista. Huomioitavaa on myös, että työn konkreettisuus havainnollistuu usein riittävästi vasta itse tekemällä. (Koironen & Peltonen 1995, 54–59.)

3.3 Yhteisten tavoitteiden asettaminen

Kehitysavun eri muotoja tutkittaessa huomasimme, että toimeksiantomme kohdalla on harkittava tarkkaan, missä muodossa ADRA Finlandin on järkevintä lähteä viemään nuorten työllisyysprojektia eteenpäin. Pyrimme välttämään sitä, että paikalliset toimijat tulevat riippuvaisiksi ulkopuolisesta tuesta. Tavoitteenamme on edistää kestäväää kehitystä ja saada aikaan pitkäaikaista hyötyä tuottava kehitysyhteistyöprojekti – projekti, joka lopulta toimii paikallisten voimin ja heidän ehdoillaan.

Uusi kehitysalue, uusi ympäristö ja uudet yhteistyötahot tuovat mukanaan haasteita, jotka vaativat selkeitä tavoitteita sekä yhteistyötä kaikkien osapuolten kesken. Eri tahojen yhdistämisen ja osallistamisen tarkoituksena on sitouttaa osapuolet projektiin ja luoda edellytykset toimivalle yhteistyölle. Toimivat ja tehokkaat ratkaisut pyritään varmis-

tamaan huomioimalla erilaiset näkökulmat alusta alkaen. Seuraavaksi tarkastelemme tavoitteiden asettamista projektin käynnistämisen kannalta. Työkaluina käytämme visioita, missiota sekä arvoja.

3.3.1 Visio, missio ja arvot

Senge (1994) erittelee tavoitteiden asettamisen oppivan organisaation teorian pohjalta. Organisaation tavoitteiden asettaminen voidaan jakaa kolmeen osa-alueeseen, jotka ovat visio, missio ja arvot. Visiolla tarkoitetaan yhteistä kuvaa halutusta tulevaisuudesta. Visio kertoo minne organisaatio haluaa pyrkiä ja millainen se on sinne päästyään. Hyvin määritelty visio antaa muodon ja suunnan organisaation toiminnalle. Missio taas vastaa kysymyksiin mitä organisaatio on tekemässä ja miksi se on olemassa, toisin sanoen mikä on organisaation olemassaolon tarkoitus. Arvot sen sijaan kuvailevat kuinka organisaatio aikoo toimia arjen tasolla määritellyn vision saavuttamiseksi. Arvot vastaavat kysymykseen miten organisaatio odottaa saavuttavansa tavoittelemansa. (Senge ym. 1994, 302–303.)

Jokainen jaettu ja yhdessä määritelty laaja visio tarvitsee rinnalleen vielä toteutettavissa olevia konkreettisia välitavoitteita. Laaja visio tulee siis pilkkoa pienempiin lyhyemmän aikavälin välitavoitteisiin. Välitavoitteet usein kohdistetaan esteisiin ja haasteisiin, jotka tulee ratkaista jaetun vision saavuttamiseksi. (Senge ym. 1994, 303.)

3.3.2 Yhteisen vision rakentaminen

Senge (1994) erittelee organisaation vision rakentamisen strategian muutaman avainperiaatteen pohjalta. Onnistuneen strategian avulla visio, missio ja arvot tuodaan organisaation jokapäiväiseen toimintaan ja tekemistä eteenpäin ohjaavaksi voimaksi. Erityisen tärkeää strategian suunnittelussa on keskittyä saamaan koko organisaation tai yhteisön tiedot ja taidot osallistettua suunnitteluprosessiin. Prosessin laatu, erityisesti avoimuuden ja aidon välittämisen suhteen, määrittelee tulosten vaikuttavuuden ja onnistuneisuuden. (Senge ym. 1994, 298–299.)

Onnistuneen strategian luominen alkaa sillä, että jokaisella organisaatiolla on syvä tarkoituksensa, joka kertoo miksi organisaatio on olemassa. Syy olemassaoloon ei välttämättä aina ole täysin selkeä, kuten yksilökään ei tiedä täysin elämänsä tarkoitusta. Kriit-

tistä onkin ymmärtää jatkuvan etsimisen, aktiivisen kysymisen ja kuuntelemisen tärkeys, sillä niiden avulla on mahdollista saada organisaatio suuntautumaan tulevaisuuteen reagoivasta sitä luovaksi. Lisäksi olemassaolon syy tulee kytkeä ymmärrettävästi organisaation julkilausuttuun missioon, jotta yksilön sitoutuminen vahvistuu. (Senge ym. 1994, 298–301.)

Senge (1994) muistuttaa, että kaikki visiot eivät ole tasavertaisia. Visiot, jotka koskevat organisaation syvintä tarkoitusta, synnyttävät tavoitteellisuutta ja sitoutumista. Jotta visio olisi aidosti yhteisön jakama, tulee eri osapuolten olla mukana pohtimassa organisaation todellista tarkoitusta. Lisäksi tulee opetella aidosti kuuntelemaan ja huomioimaan yhteisön jäsenten vastauksia keskusteltaessa organisaation tarkoituksesta, jotta yhteinen kokonaisvaltainen käsitys onnistutaan luomaan. Tämä perustuu siihen, että usein organisaation jäsenillä on niin kutsuttu hiljainen käsitys tarkoituksesta, joka heijastuu esimerkiksi jokapäiväisessä toiminnassa. Lopuksi prosessin suunnittelussa tulee ottaa huomioon, että jaetun vision rakentamisessa jokaiselta organisaation tasolta tulee päästä vapaasti ja varauksetta osallistumaan prosessiin. (Senge ym. 1994, 298–301.)

Edellä esitetyistä avainperiaatteista syntyy organisaatiota eteenpäin ohjaava konsepti – visio. Visiolla pyritään saavuttamaan niin sanottu organisaation sisäinen mestaruus ja aiheuttamaan luovaa jännitettä organisaation toimintaa eteenpäin vieväksi voimaksi. Yhteenvetona voidaan todeta, että jaetun vision rakentamisen avainperiaatteet keskittyvät yhteisen tarkoituksen muodostamiseen. Se määrittelee mikä on organisaatiolle tärkeää ja miksi. (Senge ym. 1994, 299.)

4 AFRIKKA

Meille pohjoismaalaisille Afrikka saattaa tuntua kaukaiselta paikalta. Tästä johtuen haluamme valottaa hieman taustoja kohdekylämme ulkopuolelta, jotta olisi helpompi ymmärtää vallitsevaa tilannetta ja tekijöitä, joilla on merkitystä puhuttaessa Kendu Bayn nuorten työllisyystilanteesta. Tarkastelemme ensin erityisesti Saharan eteläpuoleista Afrikkaa yleisellä tasolla ja sen kulttuurisia vaikutuksia yksilöiden menestykseen. Tämän jälkeen käsittelemme Kenian vallitsevaa tilannetta muun muassa sen historian, väestön, yhteyksien ja elinkeinoelämän kautta. Tällä taustoituksella Kendu Bayssa vallitsevia oloja, ongelmia ja mahdollisuuksia on helpompi ymmärtää.

4.1 Afrikan tilanne maanosana

Afrikka on maailman köyhin manner ja siellä asuu tänä päivänä yli miljardi ihmistä. YK:n vuonna 2008 julkaisema Human Development Report listasi maailman maat inhimillisen kehityksen eri osatekijöiden mukaan. Osatekijöitä ovat muun muassa terveys, tulotaso ja odotettu elinikä. Listan alimmassa inhimillisen kehityksen sarjassa on kaikkiaan 24 maata, joista yhteensä 22 maata on Afrikasta. (Haavisto 2010, 23.)

Köyhyyttä maailmanlaajuisesti tutkivan The World Bank –järjestön (2008) listauksen mukaan, kaikista Saharan eteläpuoleisen Afrikan ihmisistä 47,5 % elää alle 1,25 Yhdysvaltain dollarilla päivässä (World Bank, 2008). UNESCO:n tekemien tilastojen mukaan vuonna 2008 Saharan eteläpuoleisen Afrikan aikuisista 37,5 % ei osaa lukea, ja nuoristakin 28,1 % on lukutaidottomia (UNESCO 2010). Lisäksi 20 % afrikkalaisesta nuorisosta oli työttömänä vuonna 2008 (African Economic Outlook 2008). HIV-positiivisuudesta hyväntekeväisyysjärjestö Avert (2010) ilmoittaa, että vuonna 2010 yli 22,9 miljoonaa afrikkalaista oli HIV-positiivisia (Avert 2010).

Yllämainittujen tilastojen perusteella on helppo yhtyä Pekka Haaviston EVA-raportissa (2010) esittelemään näkemykseen, että Afrikka kamppailee jatkuvasti suunnattomien ongelmien kanssa, ja että maanosa on näiltä osin koko maailman huomion keskipisteenä. Haaviston mukaan Afrikka on sitä myös taloudellisessa mielessä, sillä kilpajuoksu Afrikan markkinoille on alkanut. (Haavisto 2010.)

Haaviston näkemystä tukevat IMF:n Afrikan pääasiantuntijan, David Nellorin (2009),

ajatukset siitä, että Saharan eteläpuoleinen Afrikka muistuttaa tänä päivänä Aasiaa 1980-luvulla. Yksityissektorit ovat avainasemassa ja markkinat ovat avautumassa. Sodat ovat vähentyneet, demokratia on kehittymässä ja inflaatio sekä lainakorot kulkevat yksinumeroisina lukuina. Kauppaehdot ovat parantuneet ja mikä tärkeintä – kasvu on alkanut. IMF:n listauksen mukaan Afrikan vuosittainen kasvu vuosivälillä 2004 - 2008 on ollut yli 6 %. Tämä lukema on korkeampi kuin millään maailman kehittyneistä talousalueista. (Alex Perry 2009.)

Avautuvista markkinoista huolimatta Afrikkaan sijoittavien tahojen tulee tiedostaa esimerkiksi heikkojen logististen yhteyksien, huonon infrastruktuurin, runsaan byrokratian sekä kouluttamattoman työvoiman aiheuttamat haasteet. Mahdolliset ajoittain esiintyvät poliittiset levottomuudet saattavat myös aiheuttaa vaikeuksia. Zimbabwessa toimivan Econet –teleoperaattorifirman pääjohtajan, Strive Masiyiwan, mukaan bisneksen teko Afrikassa ei kuitenkaan ole lopulta sen vaikeampaa kuin missään muuallakaan – se vain tarvitsee erilaisen kombinaation taitoja. (The Economist 2005.) Epävakaudesta huolimatta Afrikka on herättänyt mielenkiintoa kasvavissa määrin kaupankäynnin suhteen. Alkanut kilpajuoksu tulee varmasti vaikuttamaan Afrikan tulevaisuuteen niin yksilöiden kuin yhteiskuntajärjestelmienkin tasolla.

4.2 Afrikka yksilöinä – kulttuurin vaikutus menestykseen

Afrikkaa yleisellä tasolla tarkasteltuumme siirrymme yksilöihin. Richmondin ja Gestrinin (2009) näkemyksen mukaan pyrittäessä ymmärtämään afrikkalaisen kulttuurin perimmäisiä vaikutuksia yksilöihin on syytä lähteä liikkeelle siitä syvimmälle juurtuvasta siteestä – eli perheestä (Richmond & Gestrin 2009, 3.)

4.2.1 Perheen vaikutus

Afrikkalaisissa kulttuureissa on tavanomaista, että perhettä todella tuetaan ja perheen kesken kaikki jaetaan. Richmondin ja Gestrinin kirjassa lainattu Christopher I. Ejizu toteaa: Afrikassa vieraileva länsimaalainen saattaa hämmästyä, kuinka taajaan jokapäiväisessä puhekielessä käytetään persoonapronominimuotoja ”me” ja ”meidän”. Kaikki on enemmän yhteistä kuin omaa, ja menestyvän ihmisen oletetaan huolehtivan ja elättävän loppua perhettä, mikäli muilla on vaikeampaa. Yksilöllisyys ja yksilö ovat afrikkalaisille vieraampia käsitteitä, mutta myös käsite lähiperhe on heille paljon laajempi - lä-

hisukua ja huolehdittavia löytyy paljon. Välillä oma perhe saattaakin olla jopa oman menestymisen tiellä. (Richmond & Gestrin 2009, 1,3,5,8.)

Tämä pieni vivahde-ero kulttuuriperimässä on lopulta merkittävä, sillä länsimainen kansantalous pohjautuu pitkälti yksilöllisyyteen, yksilöiden vaurastumiseen ja yrittäjyyteen, jotka luovat työpaikkoja ja vaurautta yhteiskuntaan. Elinkeinoelämän keskusliiton (2010) kokoaman tilaston mukaan esimerkiksi Suomessa alle 50:n työntekijän pienet ja keskisuuret yritykset muodostivat 99,1 % osuuden koko Suomen yrityksistä. (Elinkeinoelämän keskusliitto 2010.)

Kuten jo aiemmin viittasimme Naumasen (1990) näkemykseen, että väestön koulutustason kohottaminen edistää yleisesti yksilöiden, yritysten ja koko kansakunnan hyvinvointia (Naumanen 1990, 149), niin Richmond ja Gestrin (2009) toteavat, että vaikka koulutusta olisikin tarjolla, on afrikkalaisille ominaista perheen aikainen perustaminen. Jälkikasvun tulo vaatii nopeaa työelämään suuntaamista, jotta perhe saadaan elätettyä. Edellä esitetyistä syistä johtuen koulutus jää helposti peruskoulutasolle, joka on varsinkin naisten kohdalla yleinen ongelma. Nuorena hankitut lapset ja etenkin heidän korkea lukumäärä on omiaan heikentämään yksilöiden vaurastumiseen perustuvaa hyvinvointia varojen kuluessa perheen elättämiseen. (Richmond & Gestrin 2009, 45,52,53).

4.2.2 Afrikkalainen aika

Suomessa yleisesti tunnettu sanonta ”aika on rahaa” ei päde samalla tavalla Afrikassa kuin länsimaissa. Richmondin ja Gestrinin (2009) esittelemät tunnetut afrikkalaiset sanonnat kuten: ”hitaasti kulkeminen ei estä sinua pääsemästä perille” ja ”kiire ei ole vahvuus” kuvaavat hyvin afrikkalaisten käsitystä ajasta. Afrikkalaisille tulevaisuutta tärkeämpää on nykyhetki ja menneisyys. (Richmond & Gestrin 2009, 79-82, 140–141).

Afrikkalaisten eroja aikakäsitteissä ja tulevaisuuden suunnittelussa verrattuna länsimaisiin on osaltaan selitetty ilmastoeroilla. Esimerkiksi Pohjoismaissa on täytynyt varata talven varalle tarpeeksi satoa sekä suunnitella satojen aikataulut ja korjuut oikein. Kylmän talven puuttuessa Afrikasta, on satoa saanut ympäri vuoden ja afrikkalaisten kuva ajasta on liikkunut pikemminkin erilaisten tapahtumien kuin kalenterin ja kellonaikojen mukaan. Ei pidä yllättyä, että afrikkalainen saattaa usein saapua sovittuihin tapaamisiin

ja tapahtumiin kulttuuriin kuuluvien tapojen mukaisesti myöhässä. Tästä juurtaa käsite ”afrikkalainen aika”. (Richmond & Gestrin 2009, 79-82, 140–141).

Helposti voisi kuvitella, että tämä jo itsessään heikentää afrikkalaisten yrittäjien ja yritysten kilpailukykyä esimerkiksi tuotteiden toimitusajoissa Afrikan sisä- ja ulkomaan kaupassa. Toisaalta taas ei pidä olettaa, että kaikki länsimaiset toimintatavat olisivat vietävissä käytäntöön Afrikassa tai afrikkalaisille edes tärkeitä.

4.2.3 Sukupuoliroolit

Maailman taloudelliseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin tähtäävän kansainvälisen OECD – järjestön (2006) arvioiden mukaan naiset huolehtivat 70 prosentista Afrikan maanviljelytöistä ja tuottavat 90 prosenttia Afrikan ruoasta. Vain kahdeksan ja puoli prosenttia Afrikan naisista työllistyy maataloussektorin ulkopuolelle, joka on alhaisin lukema koko muuhun maailmaan verrattuna. Naiset tekevät siis pääosin epävirallista työtä kotiviljelmillä tai muuten huonosti palkattua työtä. (OECD 2006.)

Suurimmassa osassa Afrikkaa tytöt lopettavat koulunkäynnin alemmalla tasolla kuin pojat, sillä naisten oletetaan pysyvän kotona ja huolehtivan perheestään (Richmond & Gestrin 2009, 40). Entinen ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Paula Lehtomäki korosti YK:n talous- ja sosiaalineuvostossa vuonna 2004 kehitysmaiden asemaa koskevassa puheessaan, että ”sukupuoleen perustuvasta syrjinnästä johtuen naiset ovat taloudessa epätaloudellisessa asemassa. Heillä on useimmiten hyvin vähäiset mahdollisuudet hallita esimerkiksi pääomia ja maaomaisuutta.” (Ulkoasiainministeriö 2004.) Lehtomäki painottaa puheessaan myös, että ”kun puolet väestöstä on aktiivitalouden ulkopuolella, kansantalouden voimavarat ovat huomattavassa vajaakäytössä.” (Ulkoasiainministeriö 2004.)

Sukupuolten eriarvoisuus käy hyvin ilmi esimerkiksi Keniassa, missä väkivalta naisia kohtaan nähdään kulttuurin mukaisena toimintana. Perheen sisällä tapahtuva väkivalta tulkitaan lain mukaan yksityisasiaksi, joten valtion lainvalvontaviranomaiset usein myös välttävät puuttumista perhekonflikteihin. Keniassa naisten syrjinnässä on kuitenkin nähtävissä kehityksen merkkejä, sillä Kenian hallinnon vuonna 1992 lopettaessa sen harjoittaman yhden puolueen politiikan, on naisia valittu useisiin poliittisiin hallintotehtäviin. Esimerkiksi vuonna 1994 24-vuotias Agatha Muthoni valittiin Embun kaupungin

pormestariksi. Vastaava toiminta on kuitenkin muutamia Afrikan valtioita lukuun ottamatta poikkeuksellista, sillä useimmissa perinteisissä yhteiskunnissa harvoin on naispuolista henkilöä vaikutusvaltaisessa, poliittisessa tai päätäntävaltaisessa virassa. (Richmond & Gestrin 2009, 42–44.)

Naisten nähdään olevan Afrikan kehityksen kulmakivi tulevaisuudessa (OECD 2006). Useat hyväntekeväisyys- ja kehitysapujärjestöt keskittyvät juuri naisten olojen, koulutuksen ja työllisyyden parantamiseen. Naisten aseman kohentamisella toivotaan olevan suuri vaikutus koko Afrikan kehityksessä.

4.3 Itä-Afrikan kaunis ja villi Kenia

Kaunista ja villiä – Keniassa yhdistyvät monimuotoisuus ja kontrastit kaikissa niiden muodoissa (Ebiz guides 2006, 12). Päiväntasaajan molemmille puolille levittyvä Kenia on tunnettu sen häikäisevistä luonnonsuojelualueistaan ja monipuolisista maisemistaan. ”Sisämaassa on jäisiä tulivuoria, hedelmällisiä ylänköjä ja matalia vuorijonoja sekä kumpuilevia ruohotasankoja, laajoja puoliaavikoita ja loputtomia savanneja.” (Wienecke-Janzen 2009, 164.) Seuraavaksi tarkastelemme Keniaan vaikuttavia taustatekijöitä, jonka lisäksi olemme koonneet Kenian avainlukuja erilliseen taulukkoon, joka löytyy opinnäytetyön liitteestä.

4.3.1 Historia

Kenia on moninaisen ja värikkään historiansa aikana ollut arabien, portugalilaisten sekä brittien vaikutuksen alla. Vuonna 1895 Keniasta tuli Iso-Britannian siirtomaa ja brittiläiset siirtomaaherrat alkoivat muovata Keniaa kotimaansa mallin mukaisesti. Siirtomaa-aikojen perua ovat länsimaalainen hallinto- ja koulutusjärjestelmä sekä englanti toisena virallisena kielenä, mikä kertoo Iso-Britannian vaikutuksesta Keniassa. (Wienecke-Janzen 2009, 168.)

Monet kenialaiset pakotettiin brittien alaisuudessa muuttamaan reservaatteihin ja toimimaan halpatyövoimana. Vuosien 1952 – 1956 välillä mustat kapinalliset nousivat barrikadeille verisessä Mau mau –kapinassa ja pakottivat britit muuttamaan politiikkansa suuntaa. (Wienecke-Janzen 2009, 168.) Kenia itsenäistyi 12. joulukuuta 1963. Tänä päivänä Kenia on demokraattinen tasavalta ja sen nykyinen presidentti on nimeltään

Mwai Kibaki. (Ebiz guides 2006, 12.) The World Bankin (2005) teettämän tutkimuksen mukaan maassa on itsenäisyydestä huolimatta jatkuneet ajoittaiset poliittiset ja alueelliset levottomuudet (Yamano, T. & Deininger, K. 2005).

4.3.2 Lippu

Kenian lipun musta väri symboloi väestön valtaosaa, punainen väri vapaustaisteluissa vuodatettua verta, vihreä merkitsee luonnonvaroja ja valkoinen tarkoittaa rauhaa. Suuri kilpi ja keihäät symboloivat vapauden puolustamista. (The World Factbook 2012.)

KUVA 1: Kenian tasavallan lippu (The World Factbook 2012)

4.3.3 Väestö, kommunikaatioyhteydet ja koulutus

Kenian suurimmat kaupungit Nairobi (3,375,000, asukasta) ja Mombasa (996,000 asukasta) ovat maan väkilukuun nähden suhteellisen pieniä. Vuonna 2010 vain 22 % kenialaisista asui kaupungeissa. (The World Factbook 2012.) Keniassa asutus on levittäytynyt suhteellisen tasaisesti ympäri maata, jonka takia vain 10 % väestöstä on sähköverkon ulottuvilla. Maassa on sähköverkoston puutteista huolimatta kuitenkin verrattain hyvät teleyhteydet ja Internet -yhteyksiä tarjoavia kahviloita alkaa olla suurimmassa osassa kyliä ja kaupunkeja, mikä tekee yhteydenpidosta Keniaan suhteellisen helppoa nykyään. (Ebiz guides 2006, 23–24, 60, 93,125.)

Köyhyys, työttömyys ja sairaudet muodostavat yhdessä Kenian suurimmat yhteiskunnalliset ongelmat. Vuonna 2000 50 % kenialaisista eli alle köyhyysrajan ja vuonna 2008 yleinen työttömyysprosentti oli 40 %. Lisäksi 80 000 kenialaisista kuolee HIV-tartuntaan vuosittain, mikä oli kuudenneksi korkein lukema koko maailmassa vuonna 2009. (The World Factbook 2012.)

Peruskoulutuksen Kenia on tarjonnut kaikille ilmaisena vuodesta 2003 lähtien. Peruskoulu aloitetaan kuuden vuoden iässä ja se kestää kahdeksan vuotta. Koulutusjärjestelmä toimii nykyään Kenian kouluttautumisen, sivistyksen sekä kirjoitus- ja kielitaitojen perustana. (Free primary education... 2008.)

4.3.4 Liikenne ja yhteydet

Tiestö on ajoittain todella huonossa kunnossa, minkä pääsimme myös itse kokemaan keväisellä matkallamme. Wienecke-Janzen (2009) mukaan tiestöstä on päällystetty vain 13 %. Jopa osa valtateistä, kuten Mombasan ja Nairobien välinen valtatie, on paikoittain kulkukelvottomia. Rautatieverkostoa ei ole juurikaan kehitetty tai laajennettu itsenäisyyden aikana. Rautatieverkoston merkittävin osuus on Uganda Line, jonka reitti kulkee Mombasasta Nairobien kautta Ugandan pääkaupunkiin Kampalaan. Sisäiset linja-autoreitit ja lentoyhteydet ovat kuitenkin suhteellisen kattavat ja muodostavat helpoimman tavan matkustaa maan sisällä. Kenian tärkein merisatama sijaitsee Mombasassa. (Wienecke-Janzen 2009, 169.)

4.3.5 Elinkeinoelämä

Kenian bruttokansantuote muodostuu 19 % maataloudesta, 16,4 % teollisuudesta ja 64,6 % palveluista. Huomioitavan arvoista on, että maatalous työllistää kuitenkin 75 % väestöstä. (The World Factbook 2012.) Kenian maaperästä 39 % sopii viljelyyn tai metsänhoitoon, mutta vain 9 % käyttökelpoisesta maasta on viljeltyä. Kenian teollisuus rajoittuu pääosin kulutustavaroiden tuotantoon ja on suurimmaksi osaksi vieraassa omistuksessa. Yhden Kenian tärkeimmistä talouden osa-alueista muodostava matkailuala ei ole sen sijaan juurikaan kärsinyt ajoittaisista poliittisista ja yhteiskunnallisista levottomuuksista. (Wienecke-Janzen 2009, 169.)

Näiden lukujen perusteella Kenia voidaan lukea edelleen pääosiltaan maatalousyhteiskunnaksi. Vaikka suurin osa bruttokansantuotteesta tulee muualta kuin maataloudesta, käy luvuista selkeästi ilmi, että suurin osa kenialaisista työskentelee maatalouden parissa. Osa kenialaisista pientilallisista viljelee myös omavaraisesti, joka ei tilastoissa näy.

Kenian vientitulot olivat 4,596 miljardia euroa vuonna 2011 (The World Factbook 2012). Kenian päävientituotteet voidaan jaotella seitsemään osa-alueeseen, jotka ovat kahvi, tee, puutarhanviljely, öljytuotanto, jatkokäsitellyt ruoat ja vihannekset, valmistetut tuotteet ja muut tuotteet. Näistä suurimmat ovat kahvi, tee sekä nykyisin myös puutarhanviljely, jonka tuotteita on viety menestyksekkäästi ja laajasti Euroopan ja Lähi-idän markkinoille. (Ebiz guides 2006, 95.) Remeksen (2007) mukaan vuonna 2007 Kenia sai puutarhanviljelytuotteista lähes 200 000 miljoonan euron vientitulot, joka työllisti arviolta 100 000 paikallista (Remes 2007).

Yritysten tulovero on kenialaisille yrityksille 30 % ja vierasmaalaisille yrityksille 37,5 % (Ebiz guides 2006, 67). Verrattaessa esimerkiksi Euroopan unionin tuloverotustasoon, jonka keskiarvo vuonna 2012 on 22,82 % (Tietoja yhteisöverotuksesta 2012), voidaan Kenian tuloverolukemia pitää suhteellisen korkeina, mikäli tavoitteena on houkutella maahan ulkomaalaisia investointeja. Kenia kuitenkin omaa modernit talousmarkkinat ja kelvollisen oikeuslaitoksen, jonka lisäksi Keniassa sanotaan olevan Itä-Afrikan kehittynein pankkijärjestelmä (Ebiz guides 2006, 62,140). Tämä luo hyvän perustan ulkomaiselle kaupankäynnille ja talouden kehittymiselle.

4.4 Matkamme kohde - Kendu Bayn kylä

Opinnäytetyömme varsinainen kohde, Kendu Bay, on Kenian länsiosassa Rachuonyon alueella, Victoriajärven läheisyydessä, sijaitseva kyläyhteisö. Paikallisen sairaalan johtajan, Eric Agemben, mukaan Kendu Bayn entinen keskusta sijaitsi aivan Victoriajärven rannalla. Kun kylän ohi menevä suurempi päätie rakennettiin kauemmaksi rannasta, siirtyi käytännössä kaikki Kendu Bayn aktiivinen liiketoiminta sekä ydinkeskusta uuden päätien varteen. Huhtikuussa 2012 omakohtaisesti totesimme, että Kendu Bayn ydinkeskusta on hyvin pieni ja keskittynyt yhden risteuksen alueelle. Ydinkeskustassa on lähinnä ruoka- ja viljelytuotteita myyviä kojuja, muutama elektroniikkaliike, pieni teu-

rastamo, kirjakauppa, majapaikkoja sekä yksi huoltoasema. ADRA Finlandin tukema sairaala sijaitsee noin viisi kilometriä Kendun ydinkeskustan ulkopuolella.

Vuonna 2009 Kendu Bayn asukasluku oli 14 747 (Kenya National Bureau of Statistics 2009), mutta paikallisten arvioiden mukaan kylässä ja sen välittömässä läheisyydessä asuu yli 30 000 ihmistä. Kendu Bayksi luettava alue asumuksineen on varsin laaja asukasmäärään nähden. Koska Kendu Baysta on työlästä löytää juurikaan enempää opinnäytetyömme kannalta olennaista faktatietoa, pohjaamme loput päätökset huhtikuussa 2012 tehtyyn tutkimusmatkaamme.

KUVA 2: Afrikan ja Kenian tasavallan kartta (The World Factbook 2012)

5 TUTKIMUSMATKA (Kendu Bay, huhtikuu 2012)

Olimme tutkimusmatkalla ADRA Finlandin Peter Segersvenin kanssa Kenian Kendu Bayssa. Tutkimusmatkalla selvitimme nuorten työllisyystilanteeseen vaikuttavia tekijöitä. Selvityksen aineisto kerättiin laadullisin menetelmin haastatellen alueen eri tahoja sekä keräämällä selvityksen kannalta olennaisia materiaaleja. Haastattelumme sijoittuvat aikavälille 8.-13. huhtikuuta 2012. Tutkimusmatkamme työpäiväkirja löytyy opinnäytetyön liitteistä.

5.1 Tausta ja tavoitteet

Loppuvuodesta 2011 kävimme keskustelua ADRA Finlandin kanssa nuorten työllisyyteen keskittyvän projektin käynnistämisestä. Totesimme, että uusi projekti ja uusi ympäristö vaativat pohjatyötä ennen varsinaisen projektin käynnistämistä. Lopulta tammi-kuussa 2012 perustimme tutkimusryhmän, johon kuului meidän lisäksi Peter Segersven ADRA Finlandin edustajana. Peter Segersven valittiin johtamaan tutkimusryhmäämme, jonka tehtävänä oli selvittää nuorten työllisyyteen liittyviä tekijöitä Kendu Bayssa ja luoda sen pohjalta toimenpide-ehdotus projektin käynnistämiseen ADRA Finlandille. Samalla sovimme tekevämme opinnäytetyömme projektiin liittyen.

Pidimme tutkimusryhmän kesken useita valmistelevia palavereja kevään 2012 aikana. Palavereissa pohdimme eri tapoja lähteä ratkaisemaan saamaamme tehtävää. Pian totesimme, että pohjatietomme Kendu Baysta olivat varsin olemattomat, emmekä kyenneet löytämään Internetistä selvityksellemme olennaista taustatietoa Kendu Bayn tilanteesta. Päätimme lähestyä tehtäväämme käytännön läheisestä näkökulmasta. Halusimme oikeasti oppia ymmärtämään paikallisia olosuhteita, kulttuuria ja sen asettamia reunaeh-toja. Oli selvää, että meille tutun pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan mittareilla verrattuna kehittymätön Kendu Bay tuli kokea, nähdä ja tutkia paikan päällä, joten lopulta päätimme tehdä tutkimusmatkan Kenian Kendu Bayhin.

Lähdimme paikan päälle Kendu Bayn kylään viikoksi huhtikuussa 2012. Ennen tutkimusmatkaamme asetimme tavoitteeksi selvittää, haastatella ja tutustua resurssien puitteissa mahdollisimman laajasti nuorten työllisyyteen liittyviin haasteisiin, mahdollisuuksiin ja rakenteisiin. Tavoitteenamme oli löytää suurimmat esteet ja haasteet nuorten yrittäjyydelle sekä työllistymiselle. Toisaalta halusimme selvittää mitä konkreettisia

toimia Kendu Bayssa olisi mahdollista tehdä yrittäjyyden ja työllisyyden edistämiseksi. Yhteenvetona saamastamme tehtävästä voimme todeta, että tutkimusryhmämme tavoitteena oli selvittää asiat, joiden pohjalta sekä lyhyen että pitkän aikavälin toimenpidehdotus projektin käynnistämiseen onnistutaan laatimaan.

5.2 Menetelmät tutkimusmatkalla

Tutkimusryhmällämme oli niukkojen resurssien johdosta vain viikko aikaa selvityksen tekemiseen Kendu Bayssa. Tiukan aikataulun takia päätimme suunnitella ohjelman ja aikataulun tutkimusmatkallemme mahdollisimman tiiviiksi ja tehokkaaksi jo ennen matkaa. Tavoitteenamme oli keskittyä olennaiseen sekä tarkastella nuorten työllisyyslannetta monipuolisesti eri näkökulmista. Halusimme haastatella nuoria, hallintoa, paikallisia yrittäjiä sekä työryhmiä.

Tutkimusmatkaa valmistelemissa palaverissa suunnittelimme lisäksi menetelmiä selvityksen tekemiseen. Koska ympäristö oli uusi, halusimme säilyttää joustavuuden selvityksen tekemisessä ja päätimme tutustua eri tahoihin laadullisin menetelmin haastattelun. Lisäksi tavoitteenamme oli vieraillla eri organisaatioissa, tutustua paikallisiin ihmisiin ja tapoihin sekä analyttisesti havainnoida uutta ympäristöä jatkuvasti. Laadullisin menetelmin haastatteleamalla pyrimme selvittämään vastaukset tavoitteessamme rajattuihin kysymyksiin.

Teimme päätöksen tutkimusmenetelmien valinnasta laadullisen tutkimuksen keskeisten periaatteiden pohjalta. Eskolan ja Suorannan (1998) mukaan tutkijasta syntyvän laadullisen aineiston pohjana voidaan pitää erimuotoisia haastatteluja ja havainnointia. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään keskittymään usein varsin pieneen määrään tutkittavia tapauksia sekä kuvaamaan ja analysoimaan niitä mahdollisimman perusteellisesti. Kerättävän aineiston tieteellisyyttä ei tulekaan tarkastella määrän, vaan pikemminkin laadun perusteella. (Eskola & Suoranta 1998, 15,18.)

Laadullinen tutkimus voidaan nähdä joustavana tutkimuksen suunnitteluna sekä toteutuksena ja parhaimmillaan tutkimussuunnitelma elääkin tutkimushankkeen mukana. Kun kuvataan sosiaalista todellisuutta laadullisin menetelmin, tulee huomioida, että tutkimuskohteet ovat usein hyvinkin paikallisia sekä historiallisesti muuttuvia, joten tuloksia ei voida yleensä pitää ajattomina tai paikattomina. Sen sijaan tutkimuskohteet

tulee sijoittaa yhteiskunnallisiin yhteyksiin ja antaa niistä mahdollisimman tarkka sekä yksityiskohtainen kuva. (Eskola & Suoranta 1998, 15–16.)

Tutkimusta tehtäessä on keskeistä rajata aineisto mahdollisimman tarkkaan, sillä laadullisen tutkimuksen materiaalia voi olla lähes äärettömästi. Ei ole hyödyllistä valita tutkittavaa joukkoa täysin sattumanvaraisesti, vaan tutkimuksessa kannattaa keskittyä tahoihin jotka täyttävät halutut tutkimuskohteen tunnusmerkit. Laadullisessa tutkimuksessa voi lähteä liikkeelle hyvinkin pienestä otannasta ja tulkita sitä mahdollisimman eheästi. Tärkeää on, että kerätty aineisto tunnetaan mahdollisimman hyvin ja tutkimuksen tulkinta ei perustu rajatun aineiston satunnaisuuksiin. Mikäli tutkimus sitä vaatii, voi aineistoa kerätä myöhemmin tarpeen mukaan lisää. (Eskola & Suoranta 1998, 18,65.)

5.2.1 Haastatellut tahot

Suunnittelimme ja kartoitimme ohjelman sekä haastateltavat tahot ADRA Finlandin kontaktien avulla. Suuri apu ohjelmaa suunniteltaessa meille oli ADRA Finlandin Kendu Bayssa rahoittaman sairaalan johtajasta, Erick Agembesta, joka auttoi eri tahojen kartoittamisessa ja kontaktoimisessa. Agembelta saimme yhteystietoja, ideoita ja neuvoja. Lisäksi olimme sähköpostitse ennen tutkimusmatkaa yhteydessä Kendu Bayn pormestariin, John O. Majiin, jolta saimme myös ideoita projektin suunnitteluun ja ohjelman rakentamiseen.

Haastattelimme ja tapasimme seuraavia tahoja Kendu Bayssa selvitystämme varten.

Valtionjohdon virkakunta:

- Hra Mounde K. Nyamboga, Aluevirkamies 1, Rachuonyo pohjoisalue (District Officer 1/Rachuonyo North District)
- Hra Jackson M. Wekesa, Nuorten asioiden aluevirkamies (District Youth Officer)
- Hra Daniel Ojija, Alueen sukupuolten ja sosiaalisen kehityksen toimisto (District Gender and Social Development Office)

Paikallinen virkakunta:

- Hra John O. Maji, Kendu bayn kunnanvaltuuston puheenjohtaja (The Chairman of Kendu Council)

Sairaala:

- Hra Erick Agembe, Kendu Adventist Hospital (KAH)

Vapaaehtoisryhmät:

- Rva Joyce A. Opondo, Voice of Youth

Työryhmät ja osuuskunnat:

- Oling Kombe Womens Group
- Kendu Maguti Young Married Adolescent Group
- Mens Farming Group

Yrittäjät:

- Williams photo Studio, Hra William Oloo Oyoko
- Patwako Bookshop, Rva Joyce Kодиeny

Kädentaitoryhmät:

- Kanvadhiani awach handicraft
- Oriang Women Pottery Group

Muut:

- Kendu Bay Motorbiker Commuters

6 TULOKSET

Seuraavaksi erittelemme tutkimusmatkallamme tehdyn selvityksen tuloksia. Työpäiväkirjan pohjalta olemme kasanneet tutkimusmatkamme tulokset ja johtopäätöksiä opinäytetyömme tulokset –osioon. Rajallisista resursseista, Kenian yhteiskuntakehityksestä ja heikosta luotettavan tiedon saatavuudesta johtuen, on syytä huomioida tulosten olevan enemmänkin tutkimusryhmämme haastatteluihin ja havaintoihin perustuvia kuin tieteellisesti objektiivisia.

6.1 Työllisyystilanne

Tutkimusmatkamme kolmantena työpäivänä tapasimme nuorten asioiden aluevirkamiehen, Jackson M. Wekesan, jolta selvitimme Kenian ja Kendu Bayn työllisyystilannetta. Wekesan vastuualueeseen kuuluivat Kendu Bayn alueen nuoret ja tapaamisella kuullimmekin tilastotietoa Kenian tilanteesta etenkin nuorten näkökulmasta.

Keniassa nuorisoksi määritellään 18 - 35-vuotiaiden ikäryhmä, joka edustaa 32 % koko väestöstä ja 67 % kaikista työttömistä. Ikäryhmä 0 - 35-vuotiaat edustaa 65 % koko Kenian väestöstä, joka kertoo väestön ikärakenteen olevan suhteellisen nuori. Tilastot osoittavat selkeästi, että Kendu Bayn pormestarin, John O. Majin, huoli nuorten työttömyystilanteesta oli aiheellinen ja suuri osa nuorisosta on työttömänä ja toimeettomana. Lapsiksi määritelty alle 18-vuotiaiden ikäryhmä on 33 % osuudellaan väestöstä hieman suurempi kuin nuorten ryhmä. Lasten ryhmään kuuluvia ei luokitella työttömiksi, mikä tarkoittaa, että todellisuudessa työttömien lukumäärä on vielä suurempi kuin viralliset raportit osoittavat.

Työttömyyteen ja siihen liittyvien lukujen luotettavuutta ja tarkkuutta on mahdollista kyseenalaistaa, mutta joka tapauksessa on selvää, että suuri osa nuoresta väestöstä Keniassa ja Kendu Bayssa on työttömänä. Huomasimme haastateltuamme Kendu Bay Motorbiker Commuters –ryhmän jäseniä työllisyystilanteesta sekä henkilökohtaisista odotuksista, että tulevaisuuden työllisyysnäkymät ovat heikkoja ja mahdollisuuksia liiketoimintaan ei osattu nähdä perinteisten ammattien tai vaihtoehtojen ulkopuolelta. Heikot tulevaisuuden näkymät ja korkeat työttömyysluvut vaikuttavat osaltaan sosiaalisten ongelmien syntymiseen ja korkea työttömyys on yhteiskunnan kannalta suoranaista työvoimaresurssien tuhlaamista.

KUVA 3: Nuorten asioiden aluevirkamies Jackson M. Wekesa (Kuva: Juho Peltari 2012)

6.2 Elinkeinoelämän rakenne Kendu Bayssa

Yritimme selvittää tilastotietoa Kendu Bayn elinkeinoelämän rakenteesta, mutta mitään tarkkoja lukuja emme onnistuneet löytämään. Kendu Bayn viranomaisilta, Suomen Nairobien suurlähetystöltä tai Internetistä etsimällä emme löytäneet luotettavaa tietoa, joten jaoimme elinkeinoelämän neljään eri osa-alueeseen ja esittelemme seuraavassa niistä selvittämiämme tuloksia ja havaintoja.

6.2.1 Perusteellisuus

Wekesan mukaan Kendu Bayn alueella ei ole perinteisiä teollisuusyrityksiä. Heikko ympäristöpolitiikka, sähkö- ja tieverkoston huono kunto, rahoituksen korkea korkotaso ja Internetin puutteellisuus ovat osatekijöitä perusteellisuuden puuttumiseen. Aiemmin Kendu Bayssa toiminut puuvillatehdaskin on joutunut sulkemaan ovensa heikon kilpailukyvyn vuoksi.

Havaintojemme perusteella paikallinen ”teollinen” tuotanto keskittyy lähinnä puusepäntöihin, käsintöihin, vaatteiden ja kenkien valmistamiseen sekä erilaisiin korjaustöihin. Näitä voidaan pitää paikallisena, pienen mittakaavan liiketoimintana. Edellä esitettyjen

alojen työpajoja esiintyy lukuisasti Kendu Bayn pääkadun varrella sekä esimerkiksi paikalliselle sairaalalle johtavalla tiellä. Nämä yritykset työllistävät keskimäärin arviolta 1-5 ihmistä työpajaa kohden.

KUVA 4: Kanvadhian Awach Handicraft Group –ryhmän käsityöpaja (Kuva: Juho Peltari 2012)

6.2.2 Kaupankäynti

Tutustuessamme Kendu Bayn alueella kaupankäynnin eri muotoihin, havaitsimme käyntien keskustelujen sekä näkemämme pohjalta, että ruoan ja ruokatarvikkeiden myynti on erittäin suuressa osassa koko kaupankäynnin mittakaavaan nähden. Haastateltuamme Kendu Bayn sairaalan johtajaa, Agembea, sekä Kendu Maguti Young Married Adolescent Group, Oling Kombe Women Group ja Mens Farming Group –ryhmiä selvisi, että ruoan vähittäiskauppa on Kendu Bayn alueella suuri työllistäjä sekä tulonlähde paikallisille asukkaille. Edellä mainittujen tarvikkeiden vähittäismyynti sijoittuu pääosin ulkoilmamarkkinoille, koska vähittäiskauppoja ei käytännössä ole kuin yksi. Vierailtuamme Kendu Bayn ainoassa paikallisessa supermarketissa, tutkimusryhmämme valistunut arvio on, että vähintään 80 % kaikesta ruoan vähittäiskaupasta tapahtuu ulkoilmamarkkinoilla.

Tyypillisillä ulkoilmamarkkinoilla sijaitsee keskimääräisesti 20 - 40 myyntipöytää ja vähintään saman verran työntekijöitä eli ruoan myyjiä. Länsimaalaisen kaupankäynnin näkökulmasta katsottuna on helppo kyseenalaistaa myyjien tehokkuutta ja suurta mää-

rää myytäviin tuotteisiin nähden, mutta toisaalta – ruoan myyjät ovat usein myös tuottajia, jotka myyvät omaa tuotantoaan.

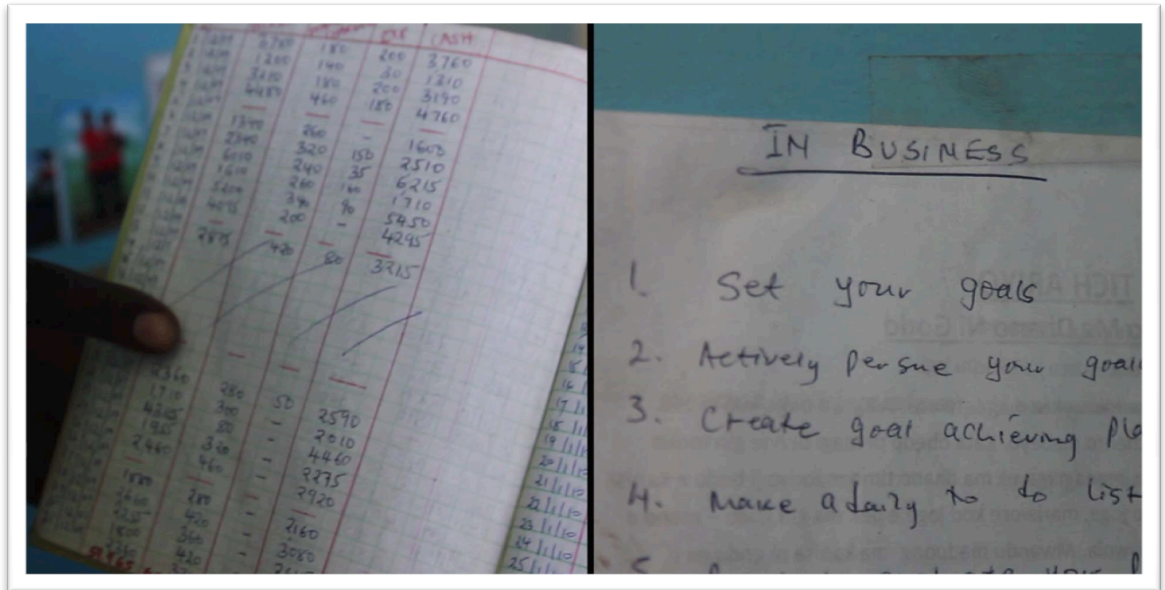

KUVA 5: Ulkoilmamarkkinat Kendu Bayssa (Kuva: Juho Pelttari 2012)

Muu kaupankäynti Kendu Bayn alueella sen sijaan jää suhteellisen pieneen osaan verrattuna ruoan myyntiin. Näyttää kuitenkin siltä, että korkeasti erikoistunut ”muu kaupankäynti” olisi suhteellisen kannattavaa ja työllistää myös ulkopuolisia työntekijöitä. Selvitystä tehdessämme pääsimme haastattelemaan kahta tämän osa-alueen yrittäjää ja tutustumaan heidän yrityksiinsä tiloineen sekä strategioineen. Toinen yrityksistä oli elektroniikkatarvikkeita myyvä valokuvausstudio Williams Photo Studio ja toinen taas kirjoitustarvikkeita myyvä kirjakauppa Patwako Bookshop. Molemmat yritykset työllistivät kahdesta kolmeen ulkopuolista työntekijää ja niitä voidaan pitää suhteellisen edistyksellisinä liiketoiminnassaan.

Yritykset olivat Kendu Bayn mittakaavassa varsin menestyneitä, ei niinkään erittäin suurien tulojen takia, vaan selkeän liiketoimintastrategian, erikoistumisen, määrätietoisuuden ja hyvän asiakaspalvelun ansiosta. Molemmilla yrittäjillä oli myös visio liiketoimintansa kehittämiseen tulevaisuudessa. Esimerkiksi Patwako Bookshopin Kodieny aikoi kehittää kirjakaupastaan tulevaisuudessa ”kirjojen supermarketin”, jonka suuri valikoima palvelisi laajasti Kendu Bayn asukkaiden tarpeita. Lisäksi liiketoimintaosaaamista hahmottavana yksityiskohtana Williams Photo Studion yrittäjä, William Oloo Oyoko, esitteli vierailullamme kirjanpitonsa lisäksi itse tekemänsä yrittäjän muistilistan.

Muistilista oli kymmenen kohtaa sisältävä yrittäjän ohjeistus, jonka hän kävi joka päivä läpi.

KUVA 6: William Oloo Oyokon kirjanpitoa ja yrittäjän muistilista (Kuva: Juho Pelttari 2012)

Edellä mainitun kaltaiselle kaupankäynnille on kuitenkin varsin pieni asiakaskunta Kendu Bayssa ja liiketoiminta on keskittynyt ainoastaan Kendu Bayn alueelle. On vaikea nähdä liiketoiminnalle merkittäviä laajenemismahdollisuuksia lähitulevaisuudessa, kyseisellä liiketoiminnalla tuskin pystytään luomaan merkittävää määrää uusia työpaikkoja Kendu Bayhin. Kokoavasti kaupankäynnistä Kendu Bayssa voidaan todeta, että se vaikuttaisi haastattelujemme perusteella keskittyvän pelkästään alueen sisäiseen kauppaan. Tällöin Kendu Bayhin ei virtaa ulkopuolista rahaa ja sama raha kiertää kyläläiseltä toiselle.

6.2.3 Palvelut, kuljetus, kuntasektori

Tässä tutkimuksessa sisällytimme kunnanvaltuuston, hallinnon, poliisilaitoksen ja muut kuntasektorin palvelut tähän osioon. Tämä sektori yhdessä terveydenhuollon kanssa on luultavasti suurin yksittäinen työllistävä osa-alue Kendu Bayssa. Selvitetyämme sekä paikallisen että valtakunnallisen hallinnon ja taloustilanteen rajoitteita Kendu Bayn virkamiehiltä, on selvää, että tällä osa-alueella ei ole odotettavissa merkittävää kasvua

henkilöstön määrässä. Poikkeuksena tosin voidaan pitää Kendu Adventist Hospital (KAH) -sairaala, joka sairaalan johtajan, Agemben, mukaan laajentaa toimintaansa.

Pienen mittakaavan pankki- ja rahoitustoimintaa löytyy Kendu Baysta. Erikoista oli, että onnistuimme löytämään kaksi pientä rahoitusjärjestöä, mikä on käytännössä enemmän kuin keskimääräisesti pienessä suomalaisessa kylässä. Rahoitusjärjestöjen jaettavissa oleva varallisuus oli kuitenkin haastattelemiemme aluevirkamiesten, Wekesan ja Ojijan, mukaan aivan liian pieni Kendu Bayn alueen tarpeisiin nähden.

Kendu Bayssa ja Länsi-Keniassa on Agemben mukaan tyypillistä, että niin ihmisten kuin rahdin kuljetusta kaupunkien ja kylien välillä hoidetaan pikkubusseilla tai paketti-autoilla. Näitä pikkubusseja paikalliset kutsuvat nimellä ”matatu” ja ne ovat suhteellisen edullisia ja suosittuja kuljetusmuotoja. Lyhyemmillä matkoilla, kuten Kendu Bayn sisällä, ihmisiä kuljettavat myös henkilöautotaksit, jotka ovat yleensä täyteen ahdettuja ja ottavat asiakkaita matkalta kyytiin, mikäli autoihin vain suinkin mahtuu. Maanteiden huonosta kunnosta johtuen vain tietyillä tieosuuksilla voidaan käyttää suurempia ajoneuvoja kuljettamiseen. Infrastruktuurin tasosta kertonee jotain se, että Kenian teistä vain 13 % on päällystettyjä (Wienecke-Janzen 2009, 169.)

Tutustuessamme Kendu Bay Motorbiker Commuters –ryhmän toimintaan selvisi, että vuodesta 2007 lähtien moottoripyörätaksit ovat yleistyneet ja saaneet laajalti suosiota Kendu Bayssa. Vuonna 2007 Kenian markkinoille saataville tuli suhteellisen edulliset, noin 900€:n hintaiset ja tilavuudeltaan 100cc:n moottoripyörät, joiden suurin etu on matala polttoaineen kulutus (noin yksi litra 70 kilometriä kohden). Koko moottoripyöräliiketoiminta kehittyi ja kasvoi uuden teknologian, kohtuullisen hintatason sekä paremman saatavuuden ansiosta.

Moottoripyörätaksit valtasivat pian suuren osan koko Kendu Bayn taksitoiminnasta, sillä matalan polttoaineen kulutuksen lisäksi moottoripyörillä päästiin autoja tehokkaammin perille vaikeakulkuisessa maastossa ja ne olivat lisäksi edullisempia myös asiakkaalle. Esimerkiksi noin viiden kilometrin matka Kendu Adventist Hospital –sairaалalta Kendu Bayn keskustaan kustansi euroiksi muutettuna noin 50 senttiä. On vaikea arvioida moottoripyörätaksien todellista määrää liikenteessä, mutta arviomme on, että se liikkunee noin 100 moottoripyörän tienoilla.

Moottoripyörätaksien liiketoimintamallille on tavanomaista, että yrittäjät omistavat useampia moottoripyöriä ja vuokraavat niitä sitten työntekijöiksi otettaville kuljettajilleen. Moottoripyörätaksien kuljettajista koostuvan Kendu Bay Motorbiker Commuters –ryhmän jäsenet kertoivat, että he maksavat ajoneuvojen omistajille noin neljän euron suuruista päivävuokraa. Kuljettajat saavat itse pitää kaikki sen yli menevät päiväansiot, joten oma aktiivisuus palkitaan. Moottoripyörien omistajat ovat vastuussa moottoripyörän huoltokustannuksista, mutta kuljettaja vastaa polttoainekuluista. Keskimääräisesti kuljettajat kertoivat tienäänsä kuudesta kahdeksaan euroa päivässä, joka on kohtuullinen päiväansio Kendu Bayn mittakaavassa. Luultavasti moottoripyörätaksien määrää pystyttäisiin vielä hieman kasvattamaan alueella lisätyöpaikkojen luomiseksi.

KUVA 7: Kendu Bay Motorbiker Commuters –ryhmä (Kuva: Juho Pelttari 2012)

6.2.4 Maatalous

Kendu Bayssa vietetyn tutkimusviikon jälkeen oli jopa ilman virallisiakin tilastoja selvää, että kylän selkeästi suurin tulonlähde ja liiketoiminta oli maatalous eri muodoissaan. Havaitsimme, että käytännössä kaikki maatalouteen soveltuva maa oli valjastettu käyttöön alueella ja lähes joka kotitaloudessa vaikutti olevan siipikarjaa tai vuohia sekä pieni tilkku maata maanviljelyä varten. Työryhmien haastattelujen pohjalta voidaan todeta, että vihannekset, peruna ja maissi olivat yleisesti viljeltyjä lajikkeita. Enemmistö maatalouden liiketoiminnasta oli kuitenkin hyvin pienessä mittakaavassa toteutettu ja

maatilkut olivat kooltaan niin pieniä, että riittivät usein kattamaan pääasiassa kotitalouden omat tarpeet, eikä tuotantoa riittänyt myytäväksi paikallisille markkinoille saati naapurikotitalouksille.

Wekesan ja Ojijan mukaan rahoitusjärjestöjen pienlainojen ansiosta viime vuosina kasvava trendi maataloudessa on ollut perustaa osuuskuntamaisesti toimivia yhteistyöryhmiä suuremman mittakaavan ja taloudellisen hyödyn saavuttamiseksi. Esimerkiksi Kendu Maguti Young Married Adolescent Group –ryhmän tapauksessa ryhmä on vuokrannut viljelysmaan, mutta Oling Kombe Women Group –ryhmän tapauksessa taas naapurusto on ryhtynyt yhteistyöhön keskenään ja perustanut työryhmän hyödyntääkseen tehokkaammin yhteisiä resurssejaan. Selvityksemme mukaan työryhmiin kuuluu tavallisesti 10 – 20 henkeä ja menestyneimmät ryhmät ovat jopa luoneet ja kirjoittaneet ylös yhteiset toimintasäännöt, joita kaikki osakkaat ovat sitoutuneet noudattamaan kuten Kendu Maguti Young Married Adolescent Group –ryhmän tapauksessa. Tapaamiemme rahoitusta myöntävien viranomaisten, Wekesan ja Ojijan, mukaan tulokset lainaohjelmissa vastaaville ryhmille ovat olleet lupaavia ja rohkaisevia. Omat haastattelumme tapaamiemme ryhmien kanssa tukivat tätä käsitystä.

KUVA 8: Kendu Maguti Young Married Adolescent Group –ryhmän luona vierailu (Kuva: Juho Pelttari 2012)

Tutkimusmatkamme aikana tutustuimme kolmeen eri maatalousalan yhteistyöryhmään ja niistä Kendu Maguti Young Married Adolescent –ryhmä edusti varsin tyypillistä esimerkkiä toimivasta yhteistyöstä. Ryhmä koostui 18 naisesta, jotka olivat yhdistäneet resurssinsa sekä tekivät liiketoimintaa yhteistyössä eri aloilla ja tienasivat näin rahaa

itselleen sekä perheilleen. Ryhmä viljeli maata, hoiti karjaa, tarjosi catering –palveluja sekä myi oman tuotantonsa paikallisella torilla. Näin he saivat hyödynnettyä kaikkien osaamista ja tavoiteltua suurempaa taloudellista tuottoa.

Kendu Bayn alue soveltuu hyvin maatalouteen. Mens Farming Group –ryhmän haastattelussa selvisi, että satoa voi saada jopa kolmesti vuodessa. Maa-aines on hedelmällistä ja vettä on riittävästi saatavilla, mutta sadot ovat silti riippuvaisia sääolosuhteista. Tästä huolimatta maatalous on melko kehittymätöntä tuottavuutta ajatellen, jonka takia useat ryhmät omaavatkin useita eri tulonlähteitä maanviljelyn lisäksi. Esimerkiksi kaikilla haastattelemissamme työryhmillä oli lisätulonlähteitä kuten siipikarjan, kalan ja käsitöiden myynti. Heikkoon tuottavuuteen johtavia syitä ovat mielestämme ainakin pieni mittakaava, jossain määrin kehittymättömät viljelytekniikat sekä puute kohtuuhintaisesta luotosta.

Tutkimusryhmämme mielestä maatalous on osa-alue, jota ehdottomasti voisi ja pitäisi kehittää pidemmälle. Esimerkiksi kasvihuoneiden käyttöä ei tunnuta hyödyntävän käytännössä ollenkaan ja tietotaito niiden suhteen ei ole välttämättä riittävän korkealla tasolla. Lisäksi yhteistyötä ja resurssien yhdistämistä olisi mahdollista hyödyntää reilusti enemmän mitä tähän asti on tehty. Toimivia esimerkkejä yhteistyöstä kuitenkin alueelta löytyy. Mielestämme Kendu Baylla on potentiaalia tuottaa maataloustuotteita reilusti enemmän mitä nykyhetkellä sekä yli omien tarpeidensa.

6.3 Työllisyysohjelmat ja valtionjohdon toimet

Wekesan mukaan Keniassa työtön henkilö ei ole oikeutettu taloudelliseen tukeen valtion tai paikallisen hallinnon puolesta. Kenian sosiaaliturvan tasoa voidaan pitää siis todella heikkona. Haastattelujemme perusteella Keniassa tai etenkin Kendu Bayssa ei myöskään ole sellaista virallista tahoa tai toimijaa, jonka vastuulla olisi aktiivisesti etsiä töitä tai auttaa työnhaussa työttömiä kansalaisia.

Edellä mainitusta huolimatta Keniassa ja Kendu Bayssa on menestyksekkäitä ohjelmia, joilla on autettu työttömiä työllistämään itsensä ja ottamaan vastuuta omasta taloudestaan. Wekesan ja Ojijan mukaan näiden valtion toimesta järjestettyjen ohjelmien tavoitteena on saada työryhmät yhdistämään resurssinsa ja työllistämään itsensä, myöntää halvempaa rahoitusta yritystoiminnan käynnistämiseen ja luoda työpaikkoja.

Tutkimusmatkallamme pääsimme vierailemaan Nuorten asioiden aluetoimistossa sekä Sukupuolten ja sosiaalisen kehityksen aluetoimistossa tutustumassa heidän toimintaansa Kendu Bayssa. Nämä kaksi valtionjohdon alaisuudessa toimivaa tahoaa vastasivat Kendu Bayn alueen työllisyysohjelmista sekä yrityslainojen myöntämisestä työryhmille.

Nuorten asioista vastaava virkamies, Wekesa, esitteli vierailullamme meille vuodesta 2007 toimineen Youth Enterprise Development Fund –rahaston toimintaperiaatteen. Rahaston tavoitteena oli rahoittaa 18 – 35-vuotiaiden nuorten vähintään 10 jäsenen suuruisia ryhmiä. Lainahakemuksen tuli sisältää liiketoimintasuunnitelma ja yksittäisellä ryhmällä oli mahdollisuus hakea kolmea erillistä lainaa ohjelmalta.

Rahaston lainasummat olivat samat kaikille. Ensimmäisen lainan suuruus oli 25 000 Kenian šillinkiä ja takaisin maksuaika kuusi kuukautta. Toisen lainan suuruus oli 50 000 Kenian šillinkiä ja takaisinmaksuaika taas 12 kuukautta. Viimeinen ja suurin laina oli 100 000 Kenian šillinkiä ja takaisinmaksuajan pituus oli 15 kuukautta lainanantopäivästä. Jotta uutta lainaa saattoi hakea, tuli edellisen lainan olla kokonaisuudessaan maksettuna. Yksi Kenian šillinki on arvoltaan 0,00957 euroa, joten 1000 Kenian šillinkiä vastaa arvoltaan noin 9,57 € (Moneyconverter 2012).

Myönnettyissä lainoissa ei ollut suoranaista korkoprosenttia, mutta sen sijaan ne sisälsivät kahdeksan prosentin hallinnointikulun, joka vähennettiin lainasummasta heti lainanantohetkellä. Ensimmäisessä kuuden kuukauden mittaisessa lainassa, tämä tarkoittaa tehokkaaksi korkoprosentiksi muutettuna käytännössä 16 % suuruisia korkoa, jota voidaan pitää erittäin korkeana lähes millä tahansa standardilla mitattuna.

Edellä esitetystä huolimatta lainat ovat olleet Wekesan mukaan Kendu Bayssa erittäin suosittuja ja huhtikuuhun 2012 mennessä Youth Enterprise Development Fund –rahastosta oli myönnetty lainaa 79 ryhmälle. Vain muutama ryhmistä ei ole onnistunut maksamaan lainaansa takaisin, vaikka todellisia sanktioita lainan takaisin maksamattomuudesta ei ole torumisen ja valtion hallinnon virkamiehen paheksunnan lisäksi, mikä jaksoi hämmästyttää myös tutkimusryhmän jäseniä matkan aikana. Lainan myöntämisen lisäksi ohjelma sisältää kaksi päivää liiketoimintakoulutusta, jotka järjestetään ensimmäisen lainan myöntämisen yhteydessä. Viranomaisten järjestämät kouluttajat saapuvat

Kenian pääkaupungista Nairobista Kendu Bayhin. Kahden päivän koulutuksen jälkeen lainaa hakenut ryhmä on omillaan.

Wekesan mukaan nuorten asioiden aluetoimistolla on vuosittain jaettavana 3 000 000 Kenian šillinkiä lainatoimintaan, joka on hänen mukaansa kuitenkin aivan liian vähän alueen tarpeisiin nähden. Joka vuosi vain pieni osa kaikista lainahakemuksista hyväksytään ja haettu laina myönnetään.

Nuorten asioiden aluetoimiston vierailun jälkeen pääsimme tutustumaan Sukupuolten ja sosiaalisen kehityksen toimiston toimintaan aluevirkamies Ojijan opastuksella. Ilmeni, että heidän toimintansa ja tilanteensa on lähes täysin identtistä verrattuna Nuorten asioiden aluetoimiston toimintaan, suurin ero oli vain kohderyhmissä. Myös Sukupuolten ja sosiaalisen kehityksen toimistolla oli jaettavanaan 3 000 000 Kenian šillinkiä vuosittain, joka summana oli kaukana Kendu Bayn alueella tarvittavasta määrästä. Ojijan mukaan monet toteuttamiskelpoiset ja potentiaalia omaavat ideat jäävät toteuttamatta rahoituksen niukan saatavuuden johdosta.

KUVA 9: Daniel Ojija, Alueen sukupuolten ja sosiaalisen kehityksen toimisto (Kuva: Juho Pelttari 2012)

Wekesaa ja Ojijaa haastatteleamalla saimme selville, että Kenian pankkien tarjoamien lainojen korkoprosentit olivat noin 16 % huhtikuussa 2012. Kenian šillingin inflaatiolukema taas oli 5,4 % syyskuussa 2012 (TradingEconomics 2012). Mielestämme on selvää, että yksi suurimmista talouden kehittymisen esteistä on kohtuullisen luoton puute.

Edellä esitetyt korkoprosenttitasot vaikeuttaisivat minkä tahansa yhteiskunnan talouden kasvua.

7 TOIMENPIDE-EHDOTUS PROJEKTIN KÄYNNISTÄMISEEN

Tulosten pohjalta selvisi, että nuorten työllisyystilanne Kendu Bayssa on huono. Alueella ei ole suurta teollisuutta, joka työllistäisi koulusta valmistuvia nuoria. Kendu Bayn suurin yksityinen työnantaja, paikallinen puuvillatehdas, on joutunut sulkemaan ovensa, koska se ei pystynyt tuottamaan kilpailukykyisesti tuotteitaan markkinoille. Pienen mittakaavan liiketoiminnalla ei ole myöskään potentiaalia kasvattaa työvoimaansa merkittävästi nykyisellään. Liiketoimintamallit ja ansaintalogiikat kaipaavat uudistumista ja tehokkuutta. Suurimmalle osalle nuorten väestöosasta ainoa vaihtoehto näyttäisi olevan itsensä työllistäminen – yrittäjäys.

Seuraavaksi esittelemme lyhyen ja pitkän aikavälin toimenpide-ehdotuksemme. Lyhyen aikavälin toimenpiteitä olemme pohtineet konkreettisemmin ja pitkän aikavälin toimenpiteitä enemmän suuntaa antavasti. Emme halua olla toimenpiteiden suhteen ehdottomia, vaan tavoitteenamme on tuoda esille projektin käynnistämisessä huomioitavia tekijöitä.

7.1 Lyhyen aikavälin toimenpide-ehdotukset

Lyhyen aikavälin toimenpide-ehdotukset olemme jakaneet kolmeen pääosa-alueeseen. Kendu Bayn nuorten työllisyysprojektin käynnistäminen aloitetaan kuitenkin nimeämällä projektille vähintään yksi vastuuhenkilö, jonka tehtävänä on projektin organisointi. Mikäli resurssit riittävät, valitaan projektille lisäksi suurempi ohjausryhmä vastuuhenkilön tueksi. On tärkeää, että organisoinnista vastaavalla henkilöllä on kokemusta projektijohtamisesta, liiketoiminnasta, yrittäjäyyskasvatuksesta sekä kehitysyhteistyön keskeisistä periaatteista.

7.1.1 Käynnistämisen vaiheen rajaaminen

Yrittäjyyden mahdollisuuksia löytyy lähes kaikilta Kendu Bayn talouden osa-alueilta. Jotta saadaan aikaan kestäviä ratkaisuja lyhyellä aikavälillä, on keskityttävä kehittämään ja tehostamaan olemassa olevaa liiketoimintaa. Kehittäminen kohdennetaan aluksi muutamalle toimialalle, jolla nähdään olevan parhaita kasvumahdollisuuksia. Näiltä toimialoilta valitaan mahdollisimman pian muutama potentiaalinen työryhmä tai osuuskunta, joiden liiketoiminnan kehittämiseen ja laajentamiseen aluksi keskitytään. Sopiva määrä

pilottivaiheessa on viisi työryhmää ja valitsemisessa hyödynnetään ADRA Finlandin kontakteja Kendu Bayssa. Työllisyysprojektin vastuuhenkilö dokumentoi liiketoiminnan kehittämistä eri vaiheineen saatavan kokemuksen, tietotaidon ja näytöt, millä luodaan pohja muidenkin toimialojen laajentamiseen. Pilottiryhmiä tukemalla on mahdollisuus päästä nopeasti hyviin tuloksiin, mutta ongelmana on toiminnan laajuus.

Lyhyellä aikavälillä parhaat mahdollisuudet laajentaa toimintaa ja luoda uusia työpaikkoja on näkemyksemme mukaan maanviljelyssä ja kaupankäynnissä. Tutkimusryhmämme johtaja Peter Segersven selvitti, että Baratonin yliopistolla on maatalouteen keskittyvä tiedekunta, jota tulee hyödyntää kyseisen liiketoiminnan kehittämisessä. Segersven keskusteli yhteistyöstä Baratonin yliopiston professorin kanssa, joka ilmaisi alustavasti kiinnostuksensa projektia kohtaan. Häneltä saadaan ammattimaista ja paikallista näkökulmaa siihen, millä keinoin Kendu Bayn maanviljelyä tehostetaan ja laajennetaan. Myös Suomessa on paljon tietotaitoa maataloudesta, jota olisi mahdollista projektin edetessä hyödyntää Kendu Bayn maatalouden kehittämisessä. Kaupankäynnin kehittämiseen löytyy ammattitaitoa ADRA Finlandin organisaation sisältäkin.

7.1.2 Työllisyysprojektin avajaiset marraskuussa 2012

Kendu Bayn elinkeinoelämän toimijoiden ja hallinnon tuki on työllisyysprojektin käynnistämisen kannalta välttämätöntä alusta alkaen. Paikallisten tahojen sitouttaminen yhteistyöhön aloitetaan järjestämällä avajaisseminaari työllisyysprojektille. Avajaiset pidetään Kendu Bayssa marraskuun loppupuolella, kun Kooste 17 osuuskuntamme matkustaa alueelle. Tutkimusryhmän kesken olemme suunnitelleet seminaaria järjestettäväksi tiistaina 27.11.2012.

Avajaisseminaariin kutsutaan vieraaksi edustajat kaikista opinnäytetyömme selvitykseen haastatelluista tahoista. Listaus eri tahoista löytyy opinnäytetyömme tutkimukset – osiosta. Kutsumalla edustajan kaikista haastatelluista tahoista saamme kattavan edustuksen Kendu Baysta, johon kuuluu nuorten, elinkeinoelämän vaikuttajien sekä paikallisen hallinnon edustajia. Kutsu edellä mainituille lähetetään Kendu Bayn sairaalan johtajan, Agemben, välityksellä.

Tilat tapahtumalle hankitaan Kendu Bayn sairaalalta. Avajaisseminaarin tiloihin tulee mahtua kaikki seminaarivieraat, jonka lisäksi tilassa tulee olla tarvittava varustus kuten

mahdollisuus Powerpoint –esitykseen sekä välineistöä ryhmätöiden tekemiseen. Tilojen tulee olla myös muokattavissa luentomallisesta tilasta ryhmätöiden tekemiseen soveltuvaksi. Tutkimusryhmämme johtaja Segersven on lupautunut välittämään kutsun sekä hoitamaan tilojen varauksen.

Avajaisseminaarin tehtävänä on käynnistää työllisyysprojekti sekä viestiä projektiin kuuluvista osa-alueista seminaarivieraille. Tavoitteena on lisäksi yhdistää paikallisia elinkeinoelämän vaikuttajia, nuoria ja hallintoa keskenään, sekä osallistaa heitä mukaan projektin kehittämiseen. Seminaarin järjestämisellä luomme puitteet verkostoitumiselle, ideoiden jakamiselle, yhdessä kehittämiseksi sekä yhteisten tavoitteiden asettamiselle. Seminaari myös dokumentoidaan ja kaikki materiaalit sekä tulokset toimitetaan tilaisuuden jälkeen osallistujille. Olemme varanneet yhden jäsenen Kooste 17 osuuskunnastamme toimimaan kirjurina.

Suunnittelimme seminaarin ohjelman seuraavasti. Aloitamme esittelemällä opinnäytetyömme selvityksen ja tulokset, jonka jälkeen on mahdollista esittää tarkentavia kysymyksiä. Tulosten esittämisen jälkeen Segersven jatkaa esittelemällä toimenpiteet, jotka ADRA Finland käynnistää Kendu Bayssa. Työllisyysprojektin taustojen ja toimenpiteiden esittelyn jälkeen järjestämme yhteisen työpajan, johon osallistuvat kaikki seminaarin vieraat mukaan lukien Kooste 17 osuuskunnan jäsenet ja Segersven.

Työpajassa keskitytään pohtimaan tavoitteita käynnistettävälle nuorten työllisyysprojektille, löytämään huomioitavia näkökulmia sekä miettimään keinoja nuorten työllistämiseen ja perusteellisuuden houkuttelemiseen Kendu Bayhin. Näillä aihealueilla varmistamme, että työllisyysprojekti käynnistetään paikalliset reunaehdot huomioiden. Työpajan tehtävät suoritetaan sekä pienryhmätöinä että suurryhmätöinä. Ryhmätöskentelystä saadut tulokset käydään läpi seminaarivieraiden kesken.

Työpajan tärkein tavoite on saada osallistujat innostettua mukaan kehittämään Kendu Bayn elinkeinoelämää, jakamaan ideoita sekä kertomaan mielipiteitään. Työpajassa käytetyillä metodeilla pyritään myötävaikuttamaan osallistujien aktiivisuuteen ja ohjataan vuorovaikutteiseen oppimiseen sekä kokemusten jakamiseen. Fasilitoinnin eli työpajan prosessin suunnittelun ja toteuttamisen hoitavat Kooste 17 osuuskunnan jäsenet. Työpajan fasilitointiin varasimme kolme henkilöä, joten loput osuuskuntamme jäsenistä

osallistuvat mukaan työpajaan ja tuovat yrittäjyyden opiskelijan ulkopuolisen näkemyksen sekä kokemuksen keskusteluun.

Ryhmätyöskentelyn jälkeen keskustellaan ohjatusti yhdessä päivän annista. Keskustelua sekä yhteenvetoa olemme varanneet vetämään yhden henkilön osuuskunnastamme. Lopuksi kartoitetaan vielä kiinnostuneita henkilöitä paikallisista osallistumaan työllisyysprojektin kehittämiseen jatkossa. Tavoitteena on saada vähintään kolme aktiivista mukaan toimintaan. Tilaisuus päätetään loppusanoihin. Tarkka aikataulu sekä ohjelma löytyvät opinnäytetyön liitteistä.

7.1.3 Pienlainat työkaluna nuorten aktivoimisessa

Pienlainat ovat Kendu Bayssa todettu toimivaksi konseptiksi nuorten työllistämiseksi, mutta ongelmana on ollut, että jaettavia määrärahoja on riittänyt vain murto-osalle lainan hakijoista. Todellinen tuki nuorten työllistymiselle ADRA Finlandin osalta tarkoittaa pienlainoja tarjoavan sijoitusrahaston perustamista, jonka näemme toimivaksi työkaluksi yrittäjyyden edistämiseksi. Sijoitusrahaston haasteena sen sijaan on löydettävyys ja sopeutuminen paikallisiin reunaehtoihin. Seuraavassa erittelemme sijoitusrahaston toimintamalleja sekä tarjoamme vaihtoehdon sijoitusrahaston varojen keräämiseen.

Sijoitusrahaston myöntämät pienlainat kohdistetaan nuorisoryhmille ja erityisesti yrittäjyyden sekä liiketoiminnan edistämiseen. Pienlainat myönnetään muuten samoilla ehdoilla kuin valtion myöntämät, mutta poikkeuksena on pienlainojen kohtuullisempi korkotaso. Merkittävimpänä erona ADRA Finlandin pienlainajärjestelmään yhdistetään kuitenkin laajempaa koulutusta, kirjanpitoa sekä raportointia. Lainan myöntämiseksi edellytetään liiketoimintasuunnitelmaa, kevyttä raportointia sekä osallistumista koulutukseen. Edellä esitetyillä toimenpiteillä ohjataan vastuullisuuteen, systemaattisuuteen ja liiketoiminnan kehittämiseen.

Koulutuksen taso ja vaativuus suunnitellaan kasvamaan samaa tahtia osaamisen kanssa. Ennen lainan myöntämistä opastetaan lainanhakijaa liiketoimintasuunnitelman tekemisessä, lainaa myönnettäessä perehdytetään liiketoiminnan perusperiaatteisiin ja lainaproessin edetessä koulutetaan, kuinka kirjanpitoa hyödynnetään liiketoiminnan tukena. Koulutus on siis jatkuvaa ja vaatimustasoltaan nousujohteista. Raportoinnin avulla valmennetaan lainanhakijoita tarkastelemaan analyttisesti liiketoimintansa kehittämistä.

Raporttien aikavälit ja vaatimustaso suhteutetaan sopiviin jaksoihin, jotta ne pysyvät hyödyllisinä, mutta eivät tukahduta yrittäjyysintoa liialla byrokraattisuudellaan. Koulutukset yhdistetään raportoinnin yhteyteen.

Sijoitusrahaston suuruuden ei tarvitse aluksi olla kovin suuri, sillä yksittäiset lainat ovat suhteellisen pieniä. Käynnistämisvaiheessa tarvitaan kuitenkin ADRA Finlandin rahoitusta. Jatkossa ehdotamme varoja kerättäväksi Suomessa lahjoituksilla, tuotteiden myymisellä sekä vapaaehtoistoiminnalla. Lahjoitukset eritellään kerta- ja kuukausilahjoituksiin, jonka lisäksi kuluttajille sekä yrityksille tarjotaan omat vaihtoehdonsa. Lahjoituksen voi myös antaa ostamalla ystävälleen tai läheiselleen lahjan merkkipäivän kunniaksi. Ohjeistus ja maksukanava lahjoituksille tulee löytyä vähintään ADRA Finlandin kotisivuilta.

Toinen tapa varojen keräämiseen on tuotteiden myynti Suomessa. Neuvottelemalla yhteistyösopimuksia eri yritysten kanssa saadaan osa yritysten tarjoamien tuotteiden myyntihinnasta sijoitusrahaston varoihin. ADRA Finlandin järjestämien myyjäisten tuotosta osa laitetaan myös sijoitusrahaston toimintaan, jonka lisäksi vapaaehtoisille tarjotaan mahdollisuus valmistaa tuotteita myytäväksi. Vapaaehtoisille tarjotaan myös mahdollisuus myyntitehtäviin, jolloin heidän antama työpanoksensa siirtyy välillisesti sijoitusrahaston hyväksi. Monipuolisella varainkeruulla annetaan ihmisille vaihtoehtoisia tapoja auttaa sijoitusrahaston varojen keräämisessä ja tavoitetaan siten laajempi asiakaskunta.

7.2 Pitkän aikavälin tavoitteena Kendu Bayn kauppakamari

Lyhyen ja pitkän aikavälin toimenpiteille on yhteistä, että niillä tähdätään liiketoiminnan laajentamiseen Kendu Bayn rajojen ulkopuolelle. Liiketoiminnan laajentamisella saadaan kylään virtaamaan ulkopuolista rahaa ja synnytettyä taloudellista kasvua. Pitkän aikavälin toimenpiteenä on Kendu Bayn ”kauppakamarin” perustaminen liiketoiminnan laajentamisen tueksi. Kauppakamarin perustamisella näemme olevan huikeaa potentiaalia nuorten työllisyyden edistämässä elinkeinoelämältään kehittymättömässä Kendu Bayssa. Haasteena sen sijaan on löytää oikeat ja osaavat ihmiset mukaan prosessiin. On syytä huomioida, että erityisesti pitkän aikavälin toimenpiteitä tulee jatkuvasti kehittää yhteistyössä paikallisten tahojen kanssa, eikä yksittäisiin ratkaisuihin saa jumit-

tua. Yhdessä kehittämällä ja lyhyen aikavälin toimenpiteistä saatuja tuloksia arvioiden päästään kestäväen kehityksen tielle.

Kauppakamarin perustaminen Kendu Bayhin on ajankohtaista, kun lyhyen aikavälin toimenpiteet on saatu toimimaan tehokkaasti. Toimenpiteiden tehokkuutta arvioidaan systemaattisesti työllisyysprojektin edetessä ja päävastuussa arvioinnista on Kendu Bayhin valittu ADRA Finlandin vastuhenkilö tai projektin ohjausryhmä. Kauppakamaria ei ole tarkoitus perustaa suoraan valmiina konseptina, vaan sen toiminta jaetaan osiin, joita kehitetään ja laajennetaan työllisyysprojektin sekä osaamisen kehittyessä. Kauppakamarin toimintamalleja kehittäessä etsitään ja sitoutetaan oikeat sekä osaavat ihmiset alusta asti mukaan turvaamaan toiminnan jatkuvuus. Ensimmäinen mahdollisuus osaavien ihmisten löytämiseen on marraskuussa 2012 järjestettävä nuorten työllisyysprojektin avajaisseminaari. Kauppakamaria perustettaessa tehdään yhteistyötä paikallisten elinkeinoelämän vaikuttajien sekä hallinnon kanssa, jotta saadaan tarvittava tuki toiminnalle sekä varmistetaan, että kauppakamari palvelee aidosti Kendu Bayn tarpeita.

7.2.1 Päätehtävät ja toiminta

Pitkän aikavälin visiomme on, että kauppakamarin päätehtävät muodostuvat alueellisesta vaikuttamisesta sekä elinkeinoelämän edistämisestä Kendu Bayssa. Monipuolisella palvelutarjonnalla tavoitetaan laajasti alueen asukkaita sekä luodaan nuorille paikka liikeideoiden kehittämiseksi, yrittäjyyteen tutustumiseksi ja verkostoitumiselle. Huolella suunniteltu markkinointi sekä kauppakamarin tilojen vuokraus tai hankkiminen keskeiseltä paikalta, tuovat toiminnan laajan yleisön tietoisuuteen ja saataville. Emme tunne Kendu Bayn tilavaihtoehtoja tarpeeksi, mutta ehdotamme, että kauppakamarille perustetaan päätoimipiste ADRA Finlandin rahoittaman sairaalan yhteyteen ja pieni sivutoimipiste Kendu Bayn keskustaan. Sivutoimipiste itsessään toimii oivana markkinointikanavana.

Kauppakamarin monimuotoisella toiminnalla edistetään yrittäjyyttä ja uuden liiketoiminnan kehittämistä. Kauppakamari organisoii yhteistyötä koulujen ja yritysten välillä. Yritysten kanssa tehtävä yhteistyö tarjoaa turvallisen tavan tutustua yrittäjyyteen sekä mahdollisuuden oppia työelämän taitoja käytännössä. Lisäksi olennaisessa osassa kauppakamarin toimintaa on ajankohtaisien seminaarien, koulutuksien sekä työpajojen jär-

jestäminen. Aihealueita seminaareihin ovat ainakin markkinointi, myynti, johtaminen, maanviljelys sekä kaupankäynti. Järjestettävillä yhteistilaisuuksilla tuetaan verkostoitumista sekä kokemusten ja oppien jakamista nuorten ja vanhempien välillä. Kauppakamarin toimintaan yhdistetään myös ADRA Finlandin yhteyshenkilö, pienlainatoiminta sekä työharjoittelumahdollisuudet kenialaisille korkeakouluopiskelijoille.

Yksi kauppakamarin tärkeimmistä tehtävistä on tarjota mahdollisuus ajankohtaiseen tietoon. Huhtikuussa tehdyn tutkimusmatkamme aikana ajankohtaisen tiedon saatavuus Kendu Bayssa oli länsimaalaisittain katsottuna erittäin heikolla tasolla. Esimerkiksi pääsy Internetiin oli vain harvoilla, emmekä usko kehitystä olevan heti luvassa. Ajankohtaista tietoa kauppakamarilla tarjotaankin seminaarien ja tapahtumien lisäksi radion, sanoma- ja aikakauslehtien, pienimuotoisen kirjastotoiminnan sekä tietokoneen ja Internetin muodossa.

7.2.2 Ansaintalogiikka

Perustamisvaiheessa kauppakamarin toimintaa tarvitsee todennäköisesti rahoittaa myös ADRA Finlandin toimesta, sillä emme usko, että rahallista tukea on mahdollista saada paikalliselta hallinnolta. Jatkuvuuden kannalta on kuitenkin pohdittava vaihtoehtoisia ansaintalogiikoita, jotta kauppakamarin toiminnasta saadaan kestävä ja omaehtoista. Toiminnan kehittyessä kauppakamari pystyy rahoittamaan toimintaansa myymällä jäsenyyksiä, vuokraamalla tilojaan, järjestämällä maksullisia tapahtumia sekä tarjoamalla konsultti-, koulutus- ja kirjanpito palveluja. Monipuolisella toiminnalla ja useilla tulonlähteillä kauppakamarin yksittäiset palvelut pidetään edullisina asiakkaille ja toiminnalla tavoitetaan laaja asiakaskunta.

8 POHDINTA

Opinnäytetyömme tavoitteena oli muodostaa realistinen ja kokonaisvaltainen käsitys Kenian Kendu Bayn nuorten työttömyystilanteesta sekä luoda toimenpide-ehdotus AD-RA Finlandille uuden projektin käynnistämiseen. Tehtävänäimme oli selvittää Kendu Bayn haasteita, mahdollisuuksia sekä rakenteita nuorten työllisyyden suhteen sekä pohjata toimenpide-ehdotuksessa, miten nuorten työllistymistä ja yrittäjyyttä voidaan edistää paikallisesti. Tavoitteena oli luoda pohja uuden työllisyysprojektin käynnistämiseksi.

Päätimme lähestyä opinnäytetyötä käytännönläheisestä näkökulmasta. Lähdimme paikalle Kendu Bayhin tekemään selvitystä nuorten työttömyystilanteesta, jotta ymmärtäisimme vallitsevia olosuhteita paremmin. Selvityksen teimme vierailamalla alueen organisaatioihin, laadullisin menetelmin haastatteleamalla eri tahoja aina pormestarista naisten työryhmiin sekä havainnoimalla viikon ajan paikallista kulttuuria.

Teorian rakensimme koostumaan neljästä eri osa-alueesta. Aloitimme pohtimalla yleisesti kehitysavun toimivuutta, josta siirryimme yhteiskunnan kehittämiseen yksilön kautta, yrittäjyyskasvatuksen keskeisiin periaatteisiin sekä yhteisen vision rakentamiseen tavoitteiden työkaluna. Lisäksi havainnoimme kaukaista Afrikkaa maanosana, Keniaa maana sekä Kendu Bayta kylänä taustoittamalla yleisellä tasolla kulttuuria, elinkeinoelämää sekä paikallisia olosuhteita.

Opinnäytetyömme tuloksena syntyi toimenpide-ehdotus nuorten työllisyysprojektin käynnistämiseen. Esitetyt toimenpiteet voidaan kiteyttää seuraaviin pääkohtiin ja suosituksiin.

1. Aloitetaan nuorten työllistymisen ja yrittäjyyden tukeminen Kendu Bayssa.
2. Valitaan vastuhenkilö työllisyysprojektin organisointiin ja yhteyshenkilöksi.
3. Asetetaan aluksi maatalous ja kaupankäynti työllisyysprojektin pääkohteiksi. Pilotivaiheeseen valitaan viisi koeryhmää, saadut kokemukset dokumentoidaan.
4. Aloitetaan aktiivinen yhteistyö Kendu Bayn viranomaisten ja elinkeinoelämän vaikuttajien kanssa.
5. Järjestetään työllisyysprojektille avajaisseminaari, esitellään opinnäytetyön tulokset ja käynnistettävä projekti sekä aloitetaan yhteisen vision rakentaminen.
6. Luodaan rahasto pienlainoille.

7. Keskitytään tukemaan yrityksiä, joilla on potentiaalia laajentaa liiketoimintaansa Kendu Bayn ulkopuolelle.
8. Perustetaan Kendu Bayn kauppakamari.

Opinnäytetyössä onnistuimme mielestämme ratkaisemaan toimeksiannon asettamat kysymykset resursseihin nähden hyvin. ADRA Finlandin kanssa hyvin toiminut yhteistyö auttoi pitkän ja haastavan prosessin läpiviemisessä aina ensimmäisestä palaverista opinnäytetyön valmistumiseen. Päätöksemme lähteä tekemään selvitystä Kendu Bayhin oli kriittinen, sillä ilman tehtyä matkaa olisi realistisen käsityksen luominen paikallisista olosuhteista ollut käytännössä mahdotonta. Lisäksi ADRA Finlandin hyvien kontaktien avulla onnistuimme organisoimaan tehokkaan viikon Kendu Bayssa.

Huhtikuussa 2012 tehdyllä tutkimusmatkalla saimme selvitettyä nuorten työllisyystilannetta alueella sekä paikallisia rakenteita ja toimivia malleja työllisyyden edistämiseen. Teorian rajaamiseen valitsimme käytännön läheisen lähestymistavan. Työllisyyden kehittäminen on aiheena erittäin laaja, mutta halusimme keskittyä opinnäytetyömme kannalta olennaiseen. Teoreettisessa viitekehyksessä päädyimme valottamaan kehitysyhteistyön, yksilöihin pohjaavan yhteiskuntakehityksen, yrittäjäyyskasvatuksen ja tavoitteiden asettamisen peruseräitä. Lisäksi Saharan eteläpuoleisen Afrikan taustoittaminen auttoi paikallisten olosuhteiden ymmärtämisessä. Teoriaa soveltamalla loimme käytäntöön vietävissä olevia ratkaisuja.

Kehitettävää opinnäytetyöhöme jäi tulosten yleistettävyys sekä selvityksen tekotavan systemaattisuus. Laajempaan otantaan ja tarkempaan selvitykseen olisi vaadittu enemmän resursseja. Nyt Kendu Bayssa vietetty aika sekä haastattelujen määrä jäivät suhteellisen pieniksi, joten yksityiskohtaisemmalle toimenpide-ehdotukselle ei onnistuttu rakentamaan tarpeeksi pohjaa. Myös Afrikassa tehtyjen vastaavien tutkimusten puuttuminen aiheutti haasteita opinnäytetyön suunnittelussa.

Jatkotutkimuksia suunniteltaessa tulisi lisätä resursseja sekä panostaa laajempaan otantaan. Pidempi aika paikan päällä, tutkimuksen suorittaminen kvalitatiivisesti sekä laajempi otanta yhdessä muodostaisivat tutkimuksesta paremmin yleistettävissä olevan. Kun työllisyysprojekti on saatu käynnistettyä, voisi jatkotutkimuksessa analysoida projektin tulosten vaikuttavuutta ja onnistumista. Samalla on mahdollista tutkia projektin

tulosten ja toimintamallien monistettavuutta sekä kehittää projektia jatkotutkimuksessa saatujen tulosten perusteella.

LÄHTEET

Kirjalliset lähteet

Ebiz Guides. 2006. Kenya. The Premier Guidebook for Business Globetrotters. EU: Imprinta.

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Haavisto, P. 2010. EVA- raportti, Afrikan Tähteä Etsimässä. Helsinki: Taloustieto Oy

Huuskonen, V. 1992. Yrittäjäksi ryhtyminen. Teoreettinen viitekehys ja sen koettelu. Turun kauppakorkeakoulun julkaisuja, Sarja A2.

Härkönen, J. 2004. Hyvinvointivaltio yhteiskunnallisena instituutiona. Teoksessa Kantola, I., Koskinen, K. & Räsänen, P. (toim.) Sosiologisia karttalehtiä. 3. Painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Kansikas, J. 2007. Kasva yrittäjyyteen. Helsinki: Talentum Media Oy.

Kautonen, T. 2007. Vastentahtoinen yrittäjyys. Työpoliittinen tutkimus 327. Helsinki: Työministeriö.

Koiranen, M. & Peltonen, M. 1995. Yrittäjyyskasvatus. Valkeakoski: Konetuumat Oy.

Kyntäjä, T. 2004. Yksilö ja yhteiskunta. Teoksessa Kantola, I., Koskinen, K. & Räsänen, P. (toim.) Sosiologisia karttalehtiä. 3. Painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Moyo, D. 2009. Dead aid. Why aid is not working and how there is another way for Africa. Lontoo: Penguin Books Ltd, 80 Strand, London WC2R 0RL, England.

Naumanen, P. 2004. Työmarkkinat, koulutus ja sukupuoli. Teoksessa Kantola, I., Koskinen, K. & Räsänen, P. (toim.) Sosiologisia karttalehtiä. 3. Painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Richmond, Y., Gestin, P., 2009. Into Africa. A Guide to Sub-Saharan Culture and Diversity. 2.painos. Boston: Intercultural Press.

Senge, P., Kleiner, A., Roberts, C., Ross, R. & Smith, B. 1994. The fifth discipline fieldbook. Strategies and tools for building a learning organization. New York: Doubleday, a division of Bantam Doubleday Dell Publishing Group, Inc.

Toivonen, T. 2004. Sosiologia: mitä se on?. Teoksessa Kantola, I., Koskinen, K. & Räsänen, P. (toim.) Sosiologisia karttalehtiä. 3. Painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Utriainen, V. 2003. Yrittäjyyskasvatusta käytännössä. Esimerkkejä ja kokemuksia Yrittäjyys ja kunnat –hankkeessa. 1. painos. Helsinki: Suomen kuntaliitto.

Wienecke-Janzen 2009. Maailmalla. Afrikka ja Oseania. Suom. Eichhorn E., Häilä, A., Kämäräinen, E., Virkkunen, R., Helsinki: Werner Söderströmin Osakeyhtiö. Alkuperäinen teos 2008.

Verkkolähteet

African Economic Outlook. 2008. Youth Employment. Luettu 12.09.2012.

<http://www.africaneconomicoutlook.org/en/in-depth/developing-technical-vocational-skills-in-africa/tvsd-in-specific-contexts/youth-unemployment/>

Alex Perry 2009. 10 ideas Changing the World Right Now. Africa Business Destination. Julkaistu 12.03.2009. Luettu 12.09.2012.

http://www.time.com/time/specials/packages/article/0,28804,1884779_1884782_1884769,00.html

Avert, International HIV & AIDS charity. 2010. Sub-Saharan HIV & AIDS Statistics. Luettu 12.09.2012.

<http://www.avert.org/africa-hiv-aids-statistics.htm>

Elinkeinoelämän keskusliitto. 2010. Yrittäjyys. Tietoa pk-yrityksistä. Luettu 12.09.2012.

http://www.ek.fi/ek/fi/yrittajyys_ym/yrittajyys/tietoa_pk-yrityksista/index.php

Filthy Lucre. Wealth, Health and everything in between. 2008. Free Primary Education in Kenya – Boom or Bust. Julkaistu 15.12.2008. Luettu 12.09.2012

<http://www.filthylucre.com/free-primary-education-in-kenya>

Junttila, K. 2006. Pieniä lainoja vähävaraisille. Julkaistu: 20.10.2006. Luettu 15.09.2012.

http://maailma.net/artikkelit/pienia_lainoja_vahavaraisille

KNBS. Kenya National Bureau of Statistics. 2009. Kenya population and housing census. Luettu 12.09.2012.

<http://www.knbs.or.ke/census1999.php>

Mukanga, C. 2009. Killing aid. Julkaistu 19.10.2009.

Luettu 15.09.2012.

<http://www.opendemocracy.net/authors/chola-mukanga>

OECD. 2006. Poverty Reduction and Social Development. Women in Africa.

Luettu 12.09.2012.

<http://www.oecd.org/dev/povertyreductionandsocialdevelopment/womeninafrica.htm>

Pesonen, H. 2004. Köyhien pankkiiri. [pdf-tiedosto].

Luettu: 15.09.2012.

<http://suomenkuvalehti.fi/s/files/vanhat/library/attachments/k%F6yhienpankkiiri4204.pdf>

Remes, M. 2007. Reilu ruusu tulee todella kaukaa. Julkaistu 06.01.2007.
Luettu 12.09.2012.

<http://www.taloussanomat.fi/tyo-ja-elama/2007/01/06/reilu-ruusu-tulee-todella-kaukaa/2007324/139>

The Economist. 2005. Doing Business In Africa. Different skills required. Can the private sector help make Africa work better. Johannesburg. Julkaistu 30.06.2005.
Luettu 12.09.2012.

<http://www.economist.com/node/4138482>

The Money converter. 2012. Convert Euro to Kenyan Shilling.
Luettu 22.08.2012.

<http://themoneyconverter.com/EUR/KES.aspx>

The World Bank. 2008. Poverty.
Luettu 12.09.2012

<http://data.worldbank.org/topic/poverty>

The World Bank. 2012. RemittancesData_Inflows_Apr12(Public). [excel-tiedosto].
Luettu 15.09.2012.

<http://econ.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/EXTDEC/EXTDECPROSPECTS/0,,con-tentMDK:22759429~pagePK:64165401~piPK:64165026~theSitePK:476883,00.html>

The World Factbook. 2012. Central Intelligence Agency. Kenya Fact File.
Luettu 12.09.2012.

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ke.html>

Trading Economics. 2012. Kenya Inflation Rate.
Luettu 01.10.2012.

<http://www.tradingeconomics.com/kenya/inflation-cpi>

Ulkoasiainministeriö. 2004. Lehtomäki painotti naisten roolia kehityksessä. Julkaistu 29.06.2004. Päivitetty 02.07.2004. Luettu 12.09.2012.

<http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentid=61960&nodeid=15146&contentlan=1&culture=fi-FI>

Ulkoasiainministeriö. 2012. Kehitysyhteistyön määrärahat ja niiden käyttö.
Luettu 15.09.2012.

<http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=15392&contentlan=1&culture=fi-FI>

Ulkoasiainministeriö. 2012. Yhteistyömaat ja -alueet.
Luettu 15.09.2012.

<http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=15359&contentlan=1&culture=fi-FI>

UNESCO Institute of Statistics. 2010. Adult and Youth Literacy:Global Trends in Gender Party. UIS Fact Sheet nro 3. Julkaistu syyskuussa 2010. Luettu 12.9.2012.

http://www.uis.unesco.org/FactSheets/Documents/Fact_Sheet_2010_Lit_EN.pdf

Veronmaksajat. 2012. Tietoja yhteisöverotuksesta. Päivitetty 12.9.2012. Luettu 12.09.2012

<http://www.veronmaksajat.fi/fi-FI/tutkimuksetjatilastot/tuloverotus/yhteisoverotus>

Walt, V. 2012. Does Microfinancing Really Work? A New Book Says No. Julkaistu: 06.01.2012. Luettu 15.09.2012

<http://www.time.com/time/world/article/0,8599,2103831,00.html>

Yamano, T. & Deininger, K. 2005. Land Conflicts in Kenya: Causes, Impacts and Resolutions. Luettu 10.09.2012.

[http://www3.grips.ac.jp/~yamanota/Land%20Conflicts%20in%20Kenya%20\(FASID%20DP\).pdf](http://www3.grips.ac.jp/~yamanota/Land%20Conflicts%20in%20Kenya%20(FASID%20DP).pdf)

LIITTEET

Liite 1. Kenia lukuina

Oheiseen taulukkoon olemme keränneet perustietoja Kenian tasavallasta. Taulukko on koottu The World Factbookin (2012) Kenya Fact Filen sekä Ebiz Guidesin (2006) The Premier Guidebook for Business Globetrottersin pohjalta.

Virallinen nimi: Kenian tasavalta
 Pääkaupunki : Nairobi 3.375 miljoonaa asukasta (2009)
 Pinta-ala: 580,367 neliökilometriä
 Kielet: Englanti (virallinen), kiswahili (virallinen), monia alkuperäiskieliä
 Asukasluku: 43,013,341 (Heinäkuu 2012)
 Uskonnot: Protestantit 45 %, Rooman katoliset 33 %, Muslimit 10 %, alkuperäisuskonnot 10 %, muut 2 %

 Väestönkasvu: 2,444 % (2012)
 Eliniän odote: 63,07 vuotta (2012)
 Lukutaito: 87.4 % väestöstä
 Etniset ryhmät: Kikuyu 22 %, Luhya 14 %, Luo 13 %, Kalenjin 12 %, Kamba 11 %, Kisii 6 %, Meru 6 %, muut afrikkalaiset 15 %, ei afrikkalaiset 1 %
 HIV-kuolemat vuosittain: 80,000 (2009)

 Työttömyys: 40 % väestöstä (2008)
 Köyhyysrajan alla elävät ihmiset: 50 % väestöstä (2000)
 Bruttokansantuote: \$ 34,8 mrd. (2011)
 Valtion velka: \$ 8,961 mrd. (2011)
 Vienti: \$ 5,443 mrd. (2011), maailman maavertailussa 110.
 Tuonti: \$ 11,87 mrd. (2011), maailman maavertailussa 90.
 Tärkeimmät luonnon resurssit: Kulta, kalkkikivi, sooda, fluoriitit, rubiinit, graniitit, villieläimet sekä vesivoima (Ebiz guides 2006, 12)

Liite 2. Tutkimusmatkan työpäiväkirja, Kendu Bay, huhtikuu 2012

Työpäiväkirja Kendu Bay 8.4.2012 - 12.4.2012

Sunnuntai 8.4.2012

Kendu Adventist Hospital

Paikalla: Agembe, Pelttari, Ristilä ja Segersven

- Tapaaminen Kendu Bayn sairaalan johtaja Erick Agemben kanssa
 - o Erick on luvannut auttaa nuorten työllisyysprojektin eteenpäin viemisessä, ja toimiikin kyseisen projektin paikallisena koordinaattorina

- Agembe esittelee meille sairaalan aluetta ja tiloja sekä kertoo sairaalan toiminnasta
 - o Sairaalan toiminta on kasvussa, uutta kirurgista osastoa rakennetaan parhaillaan

- Keskustelemme nuorten työllisyysprojektista ja sen tavoitteista
 - o Projektin päätavoite on luoda nuorille työllisyysmahdollisuuksia sekä kasvattaa heidän työllisyyttään
 - o Matkamme tavoite on selvittää, kuinka asiat toimivat Kendu Bayssa sekä mitkä ovat nuorten työllistymisen mahdollisuudet ja haasteet

- Agembe on onnistunut tekemään alustavia järjestelyjä haastatteluja varten ja viimeistelemme suunnitelman yhdessä valmiiksi. Lyömme lukkoon keitä tahoja käymme tulevan viikon aikana tapaamassa.

- Keskustelemme Agemben kanssa nuorten työllisyystilanteesta ja aloista, joilla voisi hänen näkemyksensä mukaan olla mahdollisuuksia kehittää nopeasti toimintaa nuorten auttamiseksi.
 - o Agemben mukaan siipikarjan kasvatuksella ja myymisellä on valmiit markkinat
 - o Vihannesten kasvatusta on suhteellisen helppoa työtä, nuoria täytyy vain osata motivoida ja kouluttaa oikein.
 - o Merkittävä osa Kendu Bayn asukkaista omistaa vähän omaa karjaa sekä pienen viljelmän. Heistä osa elääkin täysin luontaistalouden turvin.
 - o Liiketoimintasuunnitelmia paikalliset eivät juurikaan osaa tehdä. Tämä on osa-alue, jossa tarvitaan koulutusta ja sparrausta.

- Paikallisilta puuttuu osittain kaukonäköisyyttä varojen käytössä. Ajatuksia ei osata suunnata tulevaisuuteen ja investointien tärkeyttä toiminnan kehittämisessä ei ymmärretä.
- Muita avainkohtia käymästämme keskustelusta:
 - Agemben mukaan markkinointi on avainasemassa myytäessä Kendu Bayn sisällä sekä ulkopuolelle. Esimerkiksi Kendu Adventist Hospital on markkinoinut paikallisessa radiossa ja se on todettu erittäin tehokkaaksi alueella.
 - Kendu Bayn hallinto tulee ottaa huomioon projektia käynnistettäessä ja kysyä myös heidän mielipidettään asiasta
 - Alueella tulisi olla paikallinen kirjanpitäjä, joka voisi auttaa paikallisia nuoria liiketoiminnan eri aloilla
 - Yrittäjyyden koulutusta olisi myös hyvä sisällyttää työllisyysprojektiin
 - Peter viettää Kendu Bayssa vielä toisen viikon. Hän on menossa vierailulle Baratonin yliopistolle, josta hän toivoo löytävänsä paikallisten osaajien tukea projektille.
 - Liikenne Keniassa ja Kendu Bayssa on melko kaoottista
 - Ihmiset ahtautuvat pikkubussien ja henkilöautotaksien kyytiin
 - Asukkaat omistavat vähän autoja, joten ”julkiset kuluneuvot” ovat suosittuja ja edullisia
 - Erickin palkka sairaalan johtajana on paikallisella tasolla korkea. Hän ansaitsee kuukaudessa 40 000 shillinkiä, joista hän maksaa 16 000 shillinkiä veroja
 - Keniasta löytyy väestörekisteri ja kaikilla kenialaisilla on SO-TU-numerot
 - Kaikki syntyneet ja kuolleet tilastoidaan sairaaloissa
 - Kolmen kuukauden välein Kenia Bureaucracy of Statistics tarkistaa tilastot. Myös työttömyyslukuista pitäisi olla rekisteritiedot
 - Keniassa on 42 heimoa sekä 41 kieltä
 - Isoimmat heimot ovat nimeltään Luo, Kikuju, Kalejin sekä Luja
 - Heimojohtajilla ei Erickin mukaan ole oikeata valtaa, vain kunnioitusta.
 - Heimojohtajat ovat heimojen vanhempia
- Pohdimme yhdessä vielä muita kartoitettavia asioita:
 - Mitä paikallisesti osataan tehdä? Ammattitaito Kendu Bayssa?
 - Mitä tuotteita voisi ajatella vientituotteiksi?
 - Miten kartoittaa toimijoita, jotka voisivat tuoda esim. tuotantolinjojaan tänne?

Maanantai 9.4.2012

Kendu Adventist Hospital

Paikalla: Agembe, Maji, Pelttari, Ristilä ja Segersven

- Yhteinen tapaaminen Kendu Bayn pormestarin (poliittinen virka) John O. Majin sekä Erick Agemben kanssa
- Keskustelemme Majin kanssa paikallisten nuorten työllisyystilanteesta
 - o Majin mukaan iso ongelma alueella on nuorten syrjäytyminen, koulujen keskeyttäminen sekä työttömyys. Vaikka nuoret kävisivät peruskoulut loppuun, heillä on hyvin vähän mahdollisuuksia saada työtä koulun loputtua
 - Poliitikkojen mukaan nuorten tilanne on hyvä, mutta mentäessä ”kentälle” asiat ovatkin toisin
 - Majin mukaan Kendu Bayssa rakenteet ovat kunnossa, mutta substanssiosaaminen puuttuu.
 - Yhdeksi ongelmaksi nuorten tilanteessa nähtiin IT -teknologian puute esimerkiksi pääkaupunki Nairobiin verrattuna. Kendu Bayssa on Majin mukaan kyllä osaamista, mutta Nairobissa on IT -teknologian ansiosta enemmän mahdollisuuksia myydä ja markkinoida tuotteita sekä palveluita
- Majin ja Agemben mukaan Kendu Bayn elinkeinoelämä koostuu pääosin maataloudesta, karjan kasvatuksesta ja kaupankäynnistä
 - o Kendu Bayn elinkeinoelämä keskittyy pääosin pelkästään alku-tuotantoon, joten jatkojalostustoimintaa ei juurikaan ole.
 - o Kauppaa käydään pääasiassa paikallisten kesken, joten Kendu Bayhin tulee todella vähän ulkopuolista pääomaa. Tämä on yksi alueen kehittymisen suurimmista haasteista.
- Keskusteltaessa ADRA Finlandin nuorten työllisyysprojektista Maji miettii miten löytää alueelta ne kehityskelpoiset yksilöt, joita voisi auttaa ja jotka hyötyvät tästä avusta / koulutuksesta?
 - o Miten tunnistaa yksilöt, joilla on vaadittava yrittäjäasenne?
- Maji toteaa, että paras tapa saada kestäviä ratkaisuja aikaan projektille on, että suomalaiset auttaisivat projektin käynnistämisessä ja kehittämisessä, mutta toiminnan lähtiessä liikkeelle vastuuta siirretään enemmän paikallisille
- Keskustelemme nuorten auttamisesta ja yhteisen ideoinnin tuloksena alustava idea koko projektille voisi olla Kendu Bayn Business Center

- Se tarjoaisi tukea ja konsultointia nuorten uusille ja jo olemassa oleville yrityksille
- Keskus voisi auttaa mm. liiketoimintasuunnitelmien laatimisessa, kartoittaisi bisnesmahdollisuuksia, kilpailuttaisi palveluja sekä pitäisi kirjanpitoa
- Keskus voisi tarjota myös perustason koulutuksia yrittäjyydestä sekä auttaisi nuoria löytämään luotettavia pienrahoitusten tarjoajia
- Keskus voisi olla vapaaehtoisten pyörittämä (esimerkiksi Baratonin yliopiston kaupallisen alan opiskelijat). Baratonin yliopiston opiskelijat voisivat suorittaa harjoittelunsa tässä muodossa.
- Business Center voisi toimia myös foorumina, jossa nuoret ja kokeneemmat yrittäjät voisivat jakaa kokemuksia, onnistumisia, sekä epäonnistumisia.
- Maji ehdottaa, että voitaisiin kasata myös niin sanottu ”huipputiimi” paikallisista yrittäjistä, jotka voisivat yhdessä kehittää ideoita

Oling Kombe Women Group

Paikalla: Agembe, Peltari, Ristilä, Segersven ja Oling Kombe Women Group –ryhmän edustajia

- Vierailemme Erick Agemben kanssa naistyöryhmän maatilalla
 - Työryhmä on perustettu aikoinaan naapuruston yhteisvoimin
- Työryhmäläiset esittelevät tilojaan ja toimintaansa
 - Heidän toimintansa on monipuolista
 - He myyvät maanviljelystuotteita, kananmunia, kanoja, sekä vuohenmaitoa
 - Kanala tuottaa 260 kananmunaa päivässä
 - Tilalla on neljä vuolta. Yksi vuohi tuottaa kuusi litraa maito päivässä. Jokaisesta litrasta saa myytäessä 50 - 60 shillinkiä
- Meille selviää, että työryhmää perustettaessa on mahdollista saada toiminnan aloittamiseksi pienimuotoista tukirahaa
 - Täytyy ottaa selvää, mitkä tahot tarjoavat tällaista tukea paikallisesti
- Suurimpana huomiona haastattelusta käy ilmi, että naisten luomat verkostot ovat voimakkaita ja toimivia
 - He luovat yhteisiä sääntöjä sekä tekevät vahvaa yhteistyötä

- Naisryhmäläisten lähiomaisia on myös apuna työnteossa ja ryhmän toiminnalla elätetään paljon itse työryhmää isompi määrä ihmisiä
- Kyseisen naisryhmän kaupankäynti tapahtuu pääosin Kendu Bayn alueen sisällä
 - Heidän toimintansa kehittämisen kannalta olisi tärkeää saada maatilant tuotteita laajemmin myyntiin ja tuoda yhteisöön ulkopuolista rahaa

Kendu Maguti Young Married Adolescent Group

Paikalla: Agembe, Pelttari, Ristilä, Segersven ja Kendu Maguti Young Married Adolescent Group –ryhmän edustajia

- Vierailimme Erick Agemben kanssa toisen Kendu Bayssa toimivan naistyöryhmän tilalla
- Ryhmä koostuu 18 naisesta, jotka ovat yhdistäneet resurssinsa sekä tekevät liiketoimintaa yhteistyössä
 - Ryhmä on perustettu kuusi vuotta sitten, jolloin lähes kaikki naiset olivat vielä alaikäisiä.
 - Ryhmäläiset ovat pääasiassa leskiksi jääneitä naisia.
 - Heidän toimintansa on tehokasta ja organisoitua
 - Yhteistyöllä he saavat hyödynnettyä kaikkien osaamista ja tavoiteltua suurempaa taloudellista tuottoa
 - Kaikilla naisryhmäläisillä on jonkinlaista liiketoimintaa
 - He ansaitsevat rahaa omille perheilleen ja sukulaisilleen
 - He tekevät monialaisesti työtä
 - Maanviljelystä, kalastusta, karjan kasvatusta, catering-toimintaa sekä omien tuotteidensa myyntiä paikallisella torilla.
 - Ryhmä viljelee pääasiassa vihanneksia, perunaa sekä maissia
 - Tällä hetkellä naiset vuokraavat viljeltävät maat, cateringiin käytettävät teltat sekä kuljetus hankitaan ulkopuoliselta taholta, joka ottaa oman osuutensa saatavasta voitosta
- Suurimpana liiketoimintana voidaan nähdä catering-palvelu, jota naiset tarjoavat paikallisesti eri tilaisuuksiin. Heillä on kapasiteettia valmistaa jopa 500 hengen pitopalvelu. Ryhmä sovittaa hintansa asiakkaan mukaan.
 - Tätä liiketoimintaa kehittämällä, tehostamalla ja tuotteistamalla naisryhmälle voisi ajatella suurempaa liikevoittoa

Voice of Youth

Paikalla: Agembe, Obondo, Pelttari, Ristilä ja Segersven

- Vierailemme Erick Agemben kanssa Kendu Bayssa toimivan Voice of Youth – vapaaehtoisryhmän maatilalla
 - o Voice of Youthin missio on vähentää nuorten koulujen keskeyttämismäärä
- Voice of Youth tekee vapaaehtoistyötä ja kerää tuloja, jotta voisi auttaa nuoria pysymään koulussa sekä auttaa heidän koulutulosten parantamisessa
 - o Heidän liiketoimintansa on pääosin maanviljelyä sekä siitä saatujen tuotteiden myymistä sekä catering-toimintaa
 - o Heidän sekä liike- että avustustoimintansa on suhteellisen hyvällä mallilla
- Tapaamme paluumatkalla myös Kendu Bayn kehitysvammaisten edusmiehen Josefin, joka kertoo meille kehitysvammaisten tilanteesta Kendu Bayssa
 - o Josefilla on Kendu Bayn kaupungilta saatu tontti, johon suomalainen Maratana -rakentajaryhmä on luvannut rakennuttaa kolme työpajaa kehitysvammaisten työtiloiksi
 - o Kendu Bayn Josefille antama tontti on kuitenkin liian syrjässä liiketoiminnan harjoittamiseksi, joten Josef pyytää meitä auttamaan ja kysymään kaupungilta, voiko hän saada parempaa tonttia käyttöönsä
 - Peter lupaa ottaa asiasta selvää
- ADRA Finlandilla on Peter Segersvenin mukaan jo meneillään oleva projekti kehitysvammaisten nuorten auttamiseksi.
 - o Teemme Voice of Youth -vierailun sekä Josefin kanssa käydyn keskustelun jälkeen päätöksen tarkentaa nuorten työllisyysprojektin rajausta ja keskittyä pelkästään nuorten yrittäjyyden ja työllistymisen kehittämiseen.
- Keskustelemme myös tutkimusryhmämme kesken miten jaotella ne ryhmät joita lähdetään ensin auttamaan
 - o Valitaan muutama niin sanottu testiryhmä, joiden liiketoimintaa lähdetään aluksi kehittämään
 - o Näiden testiryhmien kautta opitaan tekemään jatkossa tehokkaampaa kehitystyötä
 - o Tämän jälkeen voidaan kutsua isompia ryhmittymiä koolle isommassa mitakaavassa
 - Hyvien tulosten ja uskottavuuden saavuttaminen on projektia käynnistettäessä tärkeää

Tiistai 10.4.2012

Kendu Bayn kaupungin talo ja kunnanvaltuusto

Paikalla: Agembe, Nyamboga, Pelttari, Ristilä ja Segersven

- Tapaaminen Moude K. Nyambogan kanssa, Aluevirkamies 1, Rachuonyo pohjoisalue (District Officer 1 / Rachuonyo North District)
 - o Korkein valtionjohdon virkamies alueella
 - o "Kohteliaisuuskäynti"

- Kerromme käynnissä olevasta tutkimuksesta
 - o Hän suhtautuu erittäin positiivisesti projektiimme
 - o Nyamboga haluaisi tukea ja ohjeistusta suomalaisten ja ruotsalaisten tavoista sekä metodista toimia. Hän haluaisi kuulla pohjoismaisista menestystarinoista, joista voisi olla hyötyä myös Kendu Bayssa
 - o Hän kuitenkin painottaa, että liikeideoiden ja toiminnan tulee olla lähtöisin paikallisilta, ei suomalaisilta

Youth Enterprise Fund

Paikalla: Pelttari, Ristilä, Segersven ja Wekesa

- Tapaaminen Jackson M. Wekesan kanssa
 - o Nuorten asioiden aluevirkamies (District Youth Officer)
 - o Vastuussa työllisyysohjelmista sekä nuorille suunnatuista kehitysrahastoista. Nuorison tukikanavana toimiva rahasto on toiminut viisi vuotta ja tarjonnut pienlainarahoitusta nuorisoryhmille.

- Pienlainatoiminnan tulokset ovat olleet hyviä, mutta määrärahoja ei ole lähellekään tarpeeksi jaettavaksi kaikille hakijoille. Tähän asti on prosessoitu 74 nuorisoryhmää.
 - o Pienlainoja jaettu 3 600 000 shillinkiä ja niistä on maksettu takaisin 2 600 000
 - o Lainamäärärahoja vuosittain 3 000 000 shillinkiä
 - o Lainaa voi saada asteittain lisää, mikäli maksut on suoritettu ajallaan ja kaikki toimii hyvin. Kolmatta ja suurinta 100 000 shillingin lainaa ei ole vielä tähän asti kertaakaan myönnetty
 - o Mikäli ryhmä ei kykene maksamaan lainaa, valtio vain uhkailee jatkotoimilla. Sen ei ole tarkoitus asettaa nuoria lisähankaluuksiin
 - o Pienlainoja myönnetään vähintään 10 ihmistä sisältäville ryhmille

- Lainoja haettaessa tulee toimittaa liiketoimintasuunnitelma
 - Hakemuksen tullessa hyväksytyksi, hakijat saavat 1-2 päivän mittaisen yrittäjäkoulutuksen. Kyseiset kouluttajat tulevat Nairobista
 - Lyhyen peruskoulutuksen jälkeen nuorille ei tarjota kuitenkaan jatkotukea

- Wekesan mukaan nuoriksi luetaan kaikki 18 - 35 -vuotiaat. Kenian väestöstä tämä tarkoittaa 32 %. Ikäryhmässä 0 - 35 -vuotta on 65 % väestöstä.
 - Wekesan mukaan 67 % nuorista ovat työttömiä
 - Työttömät eivät saa valtiolta mitään tukia tai stipendejä
 - Työttömäksi luetaan myös esimerkiksi pienviljelijät, mikäli heillä ei ole kaupallista toimintaa
 - Lasten ryhmään kuuluvia ei lasketa työttömyystilastoihin

- Keskustelemme Wekesan kanssa myös paikallisesta veropolitiikasta
 - Tuotteiden ALV prosentti on 16
 - Esimerkiksi kojumyyjän tulee ostaa myyntilupa kunnalta. Lupa maksaa 3000 shillinkiä vuodessa
 - Myyntiluvan voi maksaa osissa joko päivittäin tai vuositasolla. Vuosimaksu on tietysti halvempi, mutta harva valitsee vaihtoehdon.
 - ALV sisältyy tukkukauppiaiden hintoihin. Kojumyyjän ei siis tarvitse tätä muuten huomioda kuin hinnoittelussa.
 - Jos Kenian kansalainen ansaitsee alle 12 000 shillinkiä kuukaudessa, hänen ei tarvitse maksaa ansiotuloveroa. Mikäli tulot ylittävät 12 000 shillinkiä, alkaa progressiivinen tuloverotus juoksemaan.
 - Keskituloiset maksavat suhteessa eniten

- Keskustelemme Wekesan kanssa myös yleisesti nuorten tilanteesta. Hänen mukaansa seuraavat ongelmat aiheuttavat tai edistävät työttömyyttä.
 - Huono ympäristöpolitiikka
 - Victoria-järven rehevöityminen ja ylikalastus
 - Sähköverkon huono kunto. Isot teollisuuskoneet eivät toimi.
 - Internetin puute
 - Huono tieverkosto
 - Koulujen keskeyttäminen ja nuorten aikainen avioituminen sekä lasten saanti
 - Teollisuuden puute

- Paikallinen puuvillatehdas lopetettiin muutamia vuosia sitten heikon kilpailukyvyn takia, puuvillatehdas oli aiemmin Kendu Bayn suurin yksityinen työnantaja
 - Kova korkotaso. Pankkilainoissa korkoprosentti on 16.
- Mitä työllisyyttä edistäviä asioita on tarjolla?
 - Ilmainen peruskoulutus sekä koulutuksen taso yleisesti
 - Korkeammin koulutetut ihmiset kuitenkin haluavat vain niin sanottuja ”valkokaulustöitä”
 - Kendu Bayhin on rakenteilla Youth Empowerment- Center
 - Keskus toimii IT -keskuksena nuorille ja tarjoaa lisäksi harrastusmahdollisuuksia
 - Rahoitus hankkeelle löytyy, mutta rakennus ei ole vielä valmistunut
 - Keskuksen valmistumisen aikataulusta ei ole tietoa

District Gender and Social Development Office

Paikalla: Ojija, Pelttari, Ristilä ja Segersven

- Tapaaminen aluevirkamies Daniel Ojijan kanssa
- Alueen sukupuolten ja sosiaalisen kehityksen toimisto (District Gender and Social Development Office)
 - Samankaltaiset vastuualueet kuin nuorten asioiden aluevirkamiehellä, mutta kohderyhmänä aikuiset
- District Gender and Social Development rekisteröi ja fasilitoi paikallisia nuorisoryhmiä sekä yrittää kannustaa heitä liiketoimintaan
 - Järjestö tarjoaa joko pienlainarahoitusta tai suoria lahjoituksia työryhmille
- Tammikuussa 2012 järjestö oli tukenut 196 ryhmää, joista noin 100 on ollut naisryhmiä
 - Tuetuissa ryhmissä on yleisesti noin 20 - 25 henkilöä
 - Lainamäärä on 50 000 - 250 000 shillinkiä ryhmää kohden
 - Korkoprosentti on noin 8 prosenttia. Ryhmillä ei ole Ojijan mukaan ollut vaikeuksia lainan takaisinmaksussa
 - Rahasto tarjoaa yli 65 -vuotiaille tai vammaisille joka toinen kuukausi 4000 shillingin lahjoituksia tai apuvälineitä (esim. kuulokojeita). Tällaisia tahoja on ollut tähän mennessä noin 70 kappaletta.
- District Gender and Social Development kannustaa ryhmiä monipuoliseen liiketoimintaan
 - Ryhmällä voi olla sekä pääliiketoimintaa että tukevaa sivuliiketoimintaa, mikäli pääidea ei toimikaan oletetulla tavalla

- Rahaston tukemaa ja menestynyttä liiketoimintaa ovat olleet muun muassa vesitankit, puiden istutus sekä mehiläisten hoito
 - Mehiläishoidon tuotteita on jopa paikallisessa supermarketissa myynnissä
 - Työryhmä onnistui yhdistämään hunajantuottajien voimat menestyksekkäästi
- Rahoitusta markkinoidaan tekemällä kylttejä ja ilmoituksia kylällä
- Tämänkin rahoituskanavan ongelmana ovat rajalliset varat, eivätkä he voi tarjota kaikille potentiaalisille työryhmille lainoja
 - Määrärahoja on tarjolla 3 000 000 shillinkiä vuodessa
 - Hakemuksia kyllä riittää – rahaa ei
- Ojijan mukaan isoin asia, joka on auttanut nuoria on itsensä työllistäminen

Keskiviikko 11.4.2012

Williams Photo Studio

Paikalla: Oyoko, Pelttari, Ristilä ja Segersven

- Tapaaminen William Oloo Oyokon kanssa
- Oyoko on paikallisesti varsin menestynyt ja itseoppinut yrittäjä, jonka ydinliiketoimintaa ovat valokuvien kehittäminen ja valokuvausstudio. Hänen valokuvausstudionsa sijaitsee Kendu Bayn keskustassa.
 - Oyokolla oli käytössään liikkeen takaosassa pieni alkeellinen studio, digikamera ja printteri
- Liiketoiminnan toisena tukijalkana oli matkapuhelintarvikkeiden myynti ja matkapuhelimien lataaminen
 - Hiljattain lisämyyntiä oli alettu hakemaan vielä gospel-musiikin myynnillä
 - Oyokon vaimolla on toinen liike, joka keskittynyt pelkästään matkapuhelintarvikkeisiin
- William Oloo Oyoko on 37-vuotias ja hän on toiminut yrittäjänä 17 vuotta
 - Itsensä ja vaimonsa lisäksi hän työllistää kaksi ulkopuolista työntekijää
 - Oyokon yritystoiminnan vahvuuksia ovat kustannustietoisuus sekä pyrkimys rahoittamaan ja kehittämään toimintaa yrityksen kassavirrasta

- Hänelle on vuosien saatossa karttunut paikalliseen tasoon suhteutettuna hyvä liiketoiminnan ja markkinoinnin osaaminen
 - Oyoko mainostaa liikettään flyereiden sekä radiomainnon avulla
 - Oyoko omaa asiakaslähtöisen ajattelun, tiedostaa selvästi lisämyynnin merkityksen, panostaa palveluun, viihtyvyyteen ja laatuun
 - Oyoko on fokuoinut liiketoimintansa tiettyihin tuotteisiin
 - Oyokolla on visio ja näkemystä tulevaisuudesta
 - Hän on laatinut itselleen ohjeet ja TO DO -listan ohjaamaan toimintaa
- Oyoko kertoo, että hänen suurin haasteensa on yritystoiminnan rahoitus
 - Hänellä on yrityslainaa, jonka korkoprosentti on 14. Lainalla on kuuden kuukauden maksuaika.
 - Oyoko joutuukin tasapainottamaan inventaariota ja kassatilannetta
- Williamin kehitystarina koulujen keskeyttäneestä varattomasta pojasta menestyneeksi yrittäjäksi toimii hyvänä esimerkkinä Kendu Bayn nuorille. Oyokoa voi pyytää puhumaan ja innostamaan muita nuoria työllisyysprojektin edetessä.

Patwako Bookshop

Paikalla: Kodienny, Pelttari, Ristilä ja Segersven

- Tapaaminen Joyce Kodiennyn kanssa
- Kodienny pyörittää Kendu Bayn keskustassa suhteellisen menestyvää kirjakauppaa
 - Patwako Bookshopin ydinliiketoimintaa on koulukirjojen myynti paikallisille kouluille
 - Koulukirjojen lisäksi myymälässä myydään muita kirjoja ja kirjoitustarvikkeita
 - Kodiennylla oli alkupääoma alussa 40 000 shillinkiä. Vuoden jälkeen pääomaa on kertynyt 900 000 shillinkiä
 - Tammi-maaliskuussa myynti oli noin 40 000 shillinkiä päivässä
 - Huhti-toukokuussa myynti oli noin 3000 - 5000 shillinkiä päivässä

- Kodienny suurimpia liiketoiminnallisia haasteita on valtion hallintoimien koululaitosten pitkät maksuajat
 - o Koulujen maksuajaksi on sovittu 90 päivää, mutta maksujen saamiseen saattaa mennä jopa kuusi kuukautta
- Kodienny toivoo kirjakaupalle taloudellista kasvua ja kertoo visiokseen suuremman ”kirjojen supermarketin”, jossa on hyvä valikoima
- Myös Kodienny yrittäjäyystarinaa voidaan hyödyntää nuorten innostamisessa ja motivoinnissa

Mens Farming Group

Paikalla: Peltari, Ristilä, Segersven ja Mens Farming Group –ryhmän edustajia

- Tapaaminen nuorten miesten maanviljelystyöryhmän kanssa
- 10 hengen työyhteisö, joka saa elantonsa kyseisistä viljelmistä
 - o Ryhmä ei ole saanut toiminnalleen minkäänlaista taloudellista tukea
 - o Viljeltävää peltoa on noin 2 hehtaaria
 - o Pellot on vuokrattu alun perin vuonna 2005, koska muuta työtä ei ollut tarjolla
- Työryhmä viljelee pääasiassa tomaatteja, vihanneksia, perunaa sekä maissia
 - o Satoa saadaan parhaimmillaan kolme kertaa vuodessa
 - Yhdestä sadosta ryhmä saa voittoa noin 2000€
 - o Satoa myydään paikallisille hotelleille sekä torikauppiaille. Myyntiä tehdään myös suoraan kuluttajille pelloilta.
 - o Kaikki tuotanto pystytään myymään omin voimin
 - o Pellot käännettiin vuokrahärillä, muut työt tehdään itse
- Ryhmän toiminnan vahvuuksia ovat itse kaivetut kaivot, jotka eivät ole kuivuneet kuivalla kaudellakaan. Toiminta on ollut yhtäjaksoista aina perustamisesta asti.
 - o Toiminnan kehittämiseksi ryhmä toivoo saavansa tarpeeksi rahaa kerättyä, jotta he voisivat hankkia automaattisen kastelujärjestelmän
 - Kastelujärjestelmä on ylitsepääsemätön investointi nykyisellä varallisuudella
 - Ryhmältä puuttuu visio liiketoiminnan kehittämiseen, eikä heillä ole sen tarkempia tulevaisuuden suunnitelmia. Jäsenille riitti, että kaikki tulevat toimeen tekemälään työllä.

Torstai 12.4.2012

Kanyadhiang awach Handicraft

Paikalla: Pelttari, Ristilä, Segersven ja Kanyadhiang awach Handicraft –ryhmän edustajia

- Tapaaminen paikallisen käsityöläisryhmän kanssa
 - o Ryhmä koostuu 56 jäsenestä
- Kanyadhiang awach Handicraft työryhmä on perustettu vuonna 1988, mutta tuotanto käynnistyi kunnolla vasta 1992
 - o Alkuaika kului kangaspuiden hankintaan sekä kouluttautumiseen
 - o Tuotanto ollut tasaista käynnistämisestä lähtien
- Kanyadhiang awach Handicraft- ryhmän päätuotteet ovat puuvillasta valmistetut kaulahuivit, paidat sekä pöytäliinat
 - o Ryhmä tekee myynti- ja markkinointiyhteistyötä 30 henkeä käsittävän korinpunontaryhmän kanssa
 - o Esimerkiksi esillä olevat kassit ovat toisen ryhmän tekemiä
 - o Hinnat: huivit = 500 shillinkiä, pöytätabletit = 3500 shillinkiä / 7 kpl, kassi = 400 shillinkiä
 - o Ryhmän tulot jaetaan jäsenille sekä heidän perheilleen. Lähes kaikki ryhmäläiset käyvät lisäksi muissa töissä.
- Koko tuotantoryhmä on koolla ainoastaan keskiviikkoisin, koska heillä on vain seitsemän kangaspuuta, joten kaikki eivät mahdu kerralla tiloihin.
 - o Keskiviikkoisin ryhmän toimintaan kuuluu myös aikuiskoulutusta sekä luku- ja kirjoitustaidon opettamista.
- 2007 ryhmä menetti varastonsa vaalilevottomuuksien johtuen
 - o Tästä taloudellisesta menetyksestä he eivät ole vielä tänä päivänä toipuneet
- Alussa ryhmä sai myös Ministry of Cooperative Development -järjestön kautta tuotteitaan esille Nairobiin
 - o Tuki on kuitenkin loppunut, sillä hanke keskittyy nykyisin vain uusien ryhmien tukemiseen
 - o Viime aikoina on ollut kuitenkin suunnitteilla, että heiltä lähtisi joku myymään tuotteitaan Etiopiaan

- Työryhmän toimintaan kuuluu, että jokainen säästää hieman rahaa, joka lainataan sitten kyläkunnalle
 - o Näin he voivat tarjota lainaa pienemmällä korolla ja se on myös helpommin saatavilla
- Työryhmän haasteita olivat raaka-aineiden hankinta ja kuljetus. Paikallisen puuvillatehtaan suljettua ovensa, on raaka-aineet täytynyt hakea Nairobista asti.
 - o Ryhmällä ei myöskään ole erillistä myyntiosastoa tai markkinointia, joten tuotteet myydään nykyisellään suoraan tuotantolinjalta - mikäli asiakkaita saapuu paikalle
 - o Ryhmällä on kilpailijoita Nairobissa ja Kisumussa
- Työryhmän mahdollisuutena on saada läheiselle Yhdysvaltain presidentin, Barack Obaman, isoisän haudalle myyntipaikka. Kohde on suosittu nähtävyys alueella.
 - o Ryhmäläiset kehittävät tuotteitaan jatkuvasti ja panostavat laatuun
 - Kaksi työntekijää suunnittelee tuotteiden designin

Oriang Women Pottery Group

Paikalla: Pelttari, Ristilä, Segersven ja Oriang Women Pottery Group –ryhmän edustajia

- Tapaaminen paikallisen keramiikkaa valmistavan ryhmän kanssa
 - o Ryhmä koostuu 13 hengestä, ja he ilmoittavat päätehtävikseen oppimisen, keramiikkapajatoiminnan sekä veden myynnin
 - o Ryhmällä on käytössään suuret tilat ja varastot
- Päätuotteita ovat savesta poltetut puuhiili- ja puuliedet
 - o Muita tuotteita ovat muun muassa kukkaruukut ja muut keräamiset astiat
 - o Tuotteiden hinnat ovat keskimäärin noin 250 shillinkiä astialta
 - Tuotteiden myyntikate oli 50 shillinkiä eli noin 20 % myyntihinnasta. Luvuissa ei ole huomioitu tuotannon sivukuluja.
 - o Valmistuksessa käytettävät metallikehikot ryhmä hakee Kisumusta
 - o Tuotteita myydään paikallisesti läheisillä toreilla
 - o Myynnin haasteena oli kuljetus, sillä tuotteet ovat helposti särkyviä
 - o Liiketoiminnan kasvupotentiaali perustuu suurempien erien tuotantoon ja myyntiin

- Esimerkiksi Suomessa afrikkalainen hiiligrilli voisi olla eksoottinen ja houkutteleva tuote kesämökeille

Kendu Bay Motorbiker Commuters

Paikalla: Pelttari, Ristilä, Segersven ja Kendu Bay Motorbiker Commuters –ryhmän edustajia

- Tapaaminen paikallisten mopotakseja ajavien nuorten kanssa
- Mopotaksitoiminta on alkanut alueella vuonna 2006, jolloin mopojen tekninen kehitys mahdollisti kulkuvälineiden halvan hinnan
 - Markkinoille saapui 100cc mopoja, jotka kuluttivat polttoainetta vain yhden litran 70:llä kilometrillä
 - Yksi mopo maksaa noin 95 000 shillinkiä
- Mopotaksitoiminnalla on mahdollistaa maksaa mopon hinta noin vuodessa pois
 - Mopot ovat erillisen omistajan omistuksessa ja nuoret toimivat taksikuskeina paikallisille
 - Kuskien päiväansiot ovat noin 600-800 shillinkiä kymmenessä tunnissa
 - Kuskit maksavat polttoaineet itse, omistaja maksaa pyörien huollon
- Mopotaksitoiminta on erittäin kannattavaa liiketoimintaa mopojen omistajille
 - Haasteena saattaa olla, että toiminta voi tyrehtyä helposti liikatarjonnan myötä
- Tiedustelimme nuorilta mitä vaihtoehtoisia liiketoimintamahdollisuuksia he näkivät alueella itselleen
 - Pitkän mietinnän tuloksena he vastasivat maanviljelyyn, kanojen kasvattamisen sekä myllärin työt
- Pohdimme tutkimusryhmän kesken, että paikalliset nuoret eivät vaikuttaisi näkevän vaihtoehtoisia tulonlähteitä, vaan ovat jumiutuneet perinteisiin ympärillä oleviin vaihtoehtoihin.

Liite 3. Avajaisseminaarin ohjelma ja aikataulut, Kendu Bay, marraskuu 2012

Nuorten työllisyysprojektin avajaisseminaari Kendu Bayssa

Järjestäjät: ADRA Finland ja Kooste 17 osuuskunta

Paikka: Kendu Bay, Kendu Adventist Hospital

Aika: 27.11.2012, klo 12:00-16:00

Kirjuri: Sirja Paavolainen (Kooste 17 osuuskunta)

Kutsuvieraat: Peter Segersven, Kooste 17 osuuskunta, Mounde K. Nyamboga, Jackson M. Wekesa, Daniel Ojija, John O. Maji, Erick Agembe, Joyce A. Opondo, William Oloo Oyoko, Joyce Kodieny sekä edustajat ryhmiltä Oling Kombe Womens Group, Kendu Maguti Young Married Adolescent Group, Mens Farming Group, Kanvadhiani awach handicraft, Oriang Women Pottery Group ja Kendu Bay Motorbiker Commuters

Tavoitteet: Nuorten työllisyysprojektin käynnistäminen, Kendu Bayn elinkeinoelämän kehittäminen, yhteisten tavoitteiden asettaminen, verkostoituminen, ideoiden jakaminen ja kolmen vapaaehtoisen löytäminen

Ohjelma ja aikataulu:

Klo 12:00 Seminaarin avaus ja alkusanat, Peter Segersven

Klo 12:05 Tutkimusmatka Kendu Bayhin huhtikuussa 2012, selvitys ja tulokset, Ekku Ristilä ja Juho Peltari

Klo 13:00 ADRA Finlandin käynnistettävien toimenpiteiden esittely, Peter Segersven

Klo 13:30 Tauko

Klo 14:00 Työpaja, fasilitaattoreina Ekku Ristilä, Juho Peltari ja Toni-Matti Mäkinen (Kooste 17 osuuskunta)

- Pienryhmätyöskentely, seminaarivieraiden jakaminen kolmeen pienryhmään

- Jokaiselle pienryhmälle omat aiheet kehitettäväksi, fasilitaattorit kiertävät ryhmiä
- Työpajan kehitettäviä aihealueita ovat: yhteisten tavoitteiden luominen, vaihtoehtoiset keinot nuorten työllistämiseen Kendu Bayssa ja keinot perusteellisuuden houkuttelemiseen Kendu Bayhin

Klo 15:00 Työpajan tulosten esittely ja läpikäynti

- Jokainen pienryhmä esittää tuloksensa erikseen, 5 minuuttia per ryhmä
- Yhteinen pureutuminen tuloksiin suurryhmässä, yhteensä 15 minuuttia

Klo 15:30 Ohjattu loppukeskustelu ja yhteenveto, Maria Inha (Kooste 17 osuuskunta)

- Keskustelua ja yhteenveto päivän annista
- Mahdollisten kysymysten esittäminen
- Kiinnostuneiden kartoittaminen työllisyysprojektin kehittämiseen jatkossa

Klo 15:55 Seminaarin päätös, Peter Segersven

- Loppusanat ja tilaisuuden päättäminen